DEÁKVÁRI ÓVODA

2600 Vác, Deákvári fő út 34.
Tel./fax27/307-741
OM azonosító: 032734

A DEÁKVÁRI ÓVODA
SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA
MÓDOSÍTÁSOKKAL EGYSÉGES SZERKEZETBEN

Hatályos: 2015. január 30.

P.H.

Szinovszki Ágnes
intézményvezető

TARTALOM

1.A DEÁKVÁRI ÓVODA ADATAI .....
2. DEÁKVÁR .....
3.MEGHATÁROZÓ TÖREKVÉSEK.....
4.KÜLDETÉS - NYILATKOZAT .....
4.1.Deákvári főút : Hagyományápolás.....
4.2.Diófa utca: Egészséges életmód alakítása.....
4.3.Sirály utca: Művészeti nevelés.....
4.4.Újhegyi út: Mozgásos tevékenységek.....

5.AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATAI .....
A.) Egészséges életmód alakítása .....
B.) Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása.....
C.) Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.....
6.AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE .....
6.1.A FEJLESZTÉS TARTALMA.....
6.1.2. Játék.....
6.1.3. Munka jellegű tevékenységek.....
6.1.4.Tevékenységekben megvalósuló tanulás .....
6.1.5. Komplex tevékenységek rendszere.....
A.) A külső világ tevékeny megismerése .....
B.) Matematikai tartalmú tapasztalatok.....
C.) Vers, mese .....
D.) Ének, zene, énekes játék.....
E.) Rajzolás, mintázás, kézimunka.....
F.) Mozgás.....
7..ÜNNEPEK.....
7.1. Az óvoda hagyományos ünnepei .....
7.2. Jeles napok .....
8. AZ ÓVODA KAPCSOLATAT.....
8.1. Az óvoda és a család .....
8.2. Az óvoda és az iskola.....
8.3. Egyéb kapcsolatok.....
9.GYERMEKVÉDELEM.....
10.SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE.....
12.ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE.....
13.FAKULTATÍV PROGRAMOK.....
FELHASZNÁLT PROGRAMOK.....
TÖRVÉNYEK.....
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK .....
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK .....

MELLÉKLETEK

Véleményezés, elfogadás, jóváhagyás bizonylatai
Nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyve
Nevelőtestületi értekezlet jelenléti íve
Szülői szervezet véleménye

1. sz. melléklet:A Deákvári Óvoda szokás- és szabályrendszere
2. sz. melléklet: A nevelő munka sikerkritériumai
3. sz. melléklet: Fejlődési napló
4. sz. melléklet: Partneri kapcsolatok sikerkritériumai (elégedettségi jellemzők)
5. sz. melléklet: Tervezés, ellenőrzés, értékelés

1.A DEÁKVÁRI ÓVODA ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése:

DEÁKVÁRI ÓVODA

Az óvoda címe, telefonszáma:

2600. Vác, Deákvári főút 34.

27/307-741

OM azonosító: **032734**

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

Vác Városi Önkormányzata

2600. Vác, Március 15. Tér 11. 27/513 400

Módosított Alapító okiratok száma, kelte:

149/1994.(szept. 19.)

120/2001.(VII:9.)

85/a/2009. (05.21.)

85/b/2009.(05.21)

157/2010. (05.20.)

178/2010. (06.17.)

105.b/2011. (03.31.)

169/2012. (06.14.)

379/2012. (12. 13.)

102/2013. (04.25.)

EDITKE!Ide annak az alapítónak írd be a számát,amit tegnap néztünk a 2014.01.01. keltűt

Az óvoda tagintézményei:

2600. Vác, Deákvári főút 34.	**Tel.:27/307-522**
2600. Vác, Diófa utca 1.	**Tel.:27/314-235**
2600. Vác, Sirály utca 7-9.	**Tel.:27/300-049**
2600. Vác, Újhegyi út 46.	**Tel.:27/310-172**

Az óvoda vezetője:	**Szinovszki Ágnes**
Tagóvoda vezetők:	**Meláth Attiláné mb.** **Dóráné Téglás Tímea** **Kandi Józsefné** **Pomaháziné Springárt Katalin**
Óvodai csoportok száma:	**17**

A Pedagógiai Program benyújtója:

A Deákvári Óvoda vezetője és nevelőtestülete

2. DEÁKVÁR

Vác - hazánk egyik legrégebbi városa. Két részből tevődik össze: a régi történelmi városrészből, és a vasúton túli, úgynevezett Deákvárból. A város fejlődése során – mivel a vasút és a Duna közé bezárt történelmi város már nem tudott befogadni több lakást, így a város építkezése és bővítése átnyúlt a Deákvári részre.

Ez a rész a Naszály hegy déli lejtőjén található. Nevét – szájhagyomány szerint – még a török időkben kaphatta. Ezen a területen már a XIX. sz. végén elkezdődött a családi házak építése. Újabb bővítés kezdődött 1959-62 között, az idő közben megépült Dunai Cement- és Mészművek dolgozói számára. Ekkor épültek a lakótelepi részek iskolával, óvodával, bölcsődével és kereskedelmi hálózattal bővítve. Deákvár azóta is folyamatosan bővülő városrész, mely lehetőséget ad a vidékről beköltöző családoknak is a letelepedésre.

(Vásárhelyi József nyugalmazott iskolaigazgató kutatásai lapján.)

1962-ben átadásra került a Diófa utcai óvoda 3 csoporttal, majd a gyermeklétszám növekedésével 4 csoportra bővült, 100 férőhellyel.
1969-ben 2 csoporttal épült az Újhegyi úti óvoda, 1974-ben hozzáépítéssel, majd átalakítással 1983-ra 6 csoportos lett, 140 férőhellyel.
1975-ben 4 csoporttal kezdett üzemelni a Sirály utcai óvoda, 1980-ban bővítették, azóta 6 csoporttal működik, 145 férőhellyel.
Az 1981-ben épült Deákvári főúti bölcsőde épületében 1994-ben 4 óvodai csoportot alakítottunk ki, 80 férőhellyel.

1994-től, az óvodák összevonása után a Deákvári Óvoda 20 csoporttal működött, 465 férőhellyel.

A Helyi Nevelési Program módosítását 2004-ben elvégeztük.

A Helyi Nevelési Program módosítását 2010-ben elvégeztük.

A Pedagógiai Program módosítását 2012-ben és 2013-ban elvégeztük.

TAGÓVODA	CSOPORT	FÉRŐHELY	TORNASZOBA
DEÁKVÁRI FŐÚT	3	66	1
DIÓFA ÚTI	3	75	1
SIRÁLY ÚTI	6	145	-
ÚJHEGYI ÚTI	5	125	1
ÖSSZESEN	17	411	3

NÉZD MEG A TÖRZSKÖNYVI KIVONATBAN A SIRÁLY FÉRŐHELYET,MERT ÉN TÖBBRE EMLÉKSZEK,MEG ÖSSZESEN 413 RA!Kérlek ellenőrizzed le!

3.MEGHATÁROZÓ TÖREKVÉSEK

Nevelőmunkánk során célunk gyermekeink személyiségének fejlesztése, életre való felkészítése. Ez igazi kihívást jelent, hiszen a XXI. század emberét neveljük. Olyan „lehetőség" van a kezünkben, melyet teljes mértékben ki kell használnunk.
A gyermek fejlesztése során olyan pozitív értékeket kell közvetítenünk, amelyek lehetővé teszik az ezredforduló után aktív életet élő emberek jó közérzetét.

Az „én" harmóniájára vonatkozó értékek:

- önismeret, önelfogadás, autonómia,
- felelősségvállalás, alkalmazkodni tudás,
- nyitottság, rugalmasság,
- az egyéni érdek okos, megfontolt érvényesítése,
- magyarság-tudat kialakítása.

Társas kapcsolatokra vonatkozó értékek:

- tisztelet a szülők, a nagyszülők iránt,
- barátság, hűség, együttérzés,
- szeretet,
- tolerancia, önzés leküzdés.

Mindennapi kapcsolatokra vonatkozó értékek:

- kulturáltság a viselkedésben,
- kulturáltság a kommunikációban,
- együttműködési készség, kooperáció másokkal,
- udvariasság, segítőkészség.

A tudással, a műveltséggel kapcsolatos értékek:

- motiváció, alkotó részvétel a tanulásban,
- gondolkodás, a problémamegoldás előtérbe állítása,
- kreativitás, törekvés a megismerésre,
- szépség, esztétikum iránti fogékonyság.

Munkával kapcsolatos értékek:

- fegyelmezett, kitartó cselekvés,
- szorgalom, figyelem,
- rendszeresség.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekkép

Óvodai nevelőtevékenységünk során az emberi személyiségből indulunk ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A 3-7 éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeljük. A pedagógiai célok és feladatok középpontjába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítjuk. Kooperációra és kommunikációra kívánjuk képessé tenni óvodáskorban a gyermeket.

A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése magába foglalja a teljes gyermeki személyiség fejlesztését, életre való felkészítését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Pedagógiai Programunk az egyes tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési lehetőségek összefüggő rendszerében létezik.

A nevelés, a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósul meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik. A gyermeki megismerés alapja 3-7 éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Miközben teljesítjük óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni

sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelvünk, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze;
- nevelőtevékenységünk folyamatában lehetővé tesszük és segítjük a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- a nevelőtevékenységünk során alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk.

Óvodai nevelőtevékenységünkben az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról. E tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A nemzetiséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelése integráltan, a többi gyermekkel együtt történik.

Célunk, hogy gyermekeinknek boldog, szeretetteljes, nyugodt gyermekkort biztosítunk. A gyermek „örökmozgó", tevékenykedő lény, tevékenységek által, tevékenységeken keresztül nevelhető, fejleszthető. Életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el a tevékenységek, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg.

Az óvodás gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége a játék. Kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, ugyanakkor a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket.

Komoly szerepe van a közös élményekre épülő közös tevékenységeknek, melyek során jelentős mértékben fejleszthetők a gyermekek erkölcsi tulajdonságai /pl. együttérzés, figyelmesség, önzetlenség /, akarata / pl. önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat /.

Az aktív együttműködés lehetőséget teremt az együttélés szabályainak elsajátítására, a gyermek saját képességeinek megtapasztalására, alkalmat teremt az anyanyelvi fejlesztésre. A sokoldalú cselekedtetés, a több érzékszervet igénybe vevő tapasztalatszerzés meghatározó a gyermek fejlődése szempontjából. A gyermek a világot összetett /komplex / módon érzékelik .

A tevékenységekben megvalósuló tanulás során ezt tekintjük meghatározónak, így komplex tevékenységek által fejlesztjük a gyermekeinket, melynek területei:

- A külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai tartalmú tapasztalatok
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás

4.KÜLDETÉS - NYILATKOZAT

Az óvodák az alapfunkciókon túl még sok más tevékenységet is felvállalnak, ezzel színesítik, gazdagítják mindennapi nevelő munkájukat:

- Deákvári főút: Hagyományápolás
- Diófa út: Egészséges életmód alakítása
- Sirály u.: Művészeti tevékenységek
- Újhegyi út: Mozgásos tevékenységek

4.1. DEÁKVÁRI FŐÚTI TAGÓVODA

Hagyományápolás, természetes anyagok használata

Célunknak tekintjük a néphagyományokon alapuló népszokások értékeinek megőrzését.
Feladat: a természetes anyagok használata, megszerettetése. Számtalan lehetőség áll rendelkezésünkre környezetünkben a természet megfigyelésére és gyűjtő munkára minden évszakban.
A természet rendje, évszakok, hónapok, az időjárás változás adja tevékenységünk keretét. Megismerkedhetnek a gyerekek csuhéból, csutkából készített játékszerekkel, próbálkozhatnak ezek elkészítésével is. Megismerkedhetnek a fonás technikájával. Együtt sütjük a mézeskalácsot, tesszük el a savanyúságot. Óvodánkban előnyben részesítjük a természetes anyagokból készült dekorációt. Ezt a csoportszobák berendezése is tükrözi.
A gyermekek gyakran barkácsolhatnak, az így elkészített tárgyakat felhasználhatják játékukban is. Fontosnak tartjuk, hogy a természetes anyagok mindig rendelkezésünkre álljanak, hogy bármikor hozzáférhessenek. Az így elkészített eszközöket, illetve összegyűjtött terményeket a gyerekek minden tevékenységükben felhasználhatják.
Kiemelten szem előtt tartjuk a néphagyományok ápolását (újévi köszöntések, farsangi alakoskodás, húsvéti locsolkodás, adventre való készülés,).
Fontosnak tartjuk a múlt megismerését, de csak annyit merítünk a népszokásokból, amennyi „kis világukba" belefér. Hűek maradunk Forrai Katalin „Ének az óvodában" c. munkájához. Figyelembe vesszük a gyerekek élményeit, tapasztalatait, amit a közvetlen környezetükből szereznek. A szülőkkel együtt játszunk, alkotunk munkadélutánok alkalmával.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:
- óvónő segítségével tudnak a természetes anyagokból különböző játékszereket készíteni,
- szívesen tevékenykednek a mézeskalács, gyümölcssaláta, savanyúság elkészítésében,
- megismerkednek a népszokásokkal

4.2.DIÓFA ÚTI TAGÓVODA:

Egészséges életmód alakítása

„Az egészség nem a természet ajándéka, hanem olyan érték, amiért napról napra tenni kell valamit."

Célunk: az egészséges életmód szokásainak kialakítása.
Feladat: a gyermek egészséges, mentálhigiénés fejlődése, edzettsége, a környezet higiénája, a természetes és a mesterséges környezet védelme, a környezet egészségügyi alapfeltételeinek biztosítása, és a baleset megelőzése.
A gyermek ügyeljen az őt körülvevő környezet higiéniájára, a kialakított rendre, tisztaságra.
Látja a felnőttek példamutatását, valamint bevonjuk őket a rendrakásba, a növények ápolásába, gondozásába, a csoportszoba szépítésébe, dekorálásába. Nagyon lényeges, hogy az elért eredményeknek a felnőtt és a gyermek együtt örüljön. Természetesen mindenkor szem előtt tartjuk a gyermekek életkori sajátosságait, és eltérő fejlődési ütemét.
Ügyelünk a csoportszobák ízléses, harmónikus dekorálására. Soha nem halmozzuk az eszközöket, élünk a tág, „levegős" tér kialakításával. Az élő virágok, a minden csoportban létező természetsarok szépsége testi, lelki harmóniánkat is érinti, egyúttal pozitív irányba lendíti az esztétikai nevelést.
Az udvari élet folyamatában arra törekszünk, hogy a játszóterület tiszta, hulladékmentes legyen. Különféle munkákra, változatos játékra, és a gyermekek nagyfokú mozgásigényének kielégítésére egyaránt alkalmassá tesszük udvarunkat. Szem előtt tartjuk: a „minél többet a szabadban tartózkodni" elvet.
Az egészséges életmódra nevelés – mint kiemelt feladat – folyamatában törekszünk a meleg, szeretetteljes, harmónikus légkör, a biztonságérzet kialakítására. Figyelünk egymásra, ezáltal a gyermekek is segítőkészekké válnak. A gyermekek ebben a közegben bíznak az őket körülvevő felnőttekben, elfogadják egymást, érdeklődnek egymás iránt. Ez kiegyensúlyozott, pszichés fejlődésük szempontjából nagyon fontos. Mi, felnőttek, munkánkkal, magatartásunkkal, cselekedeteinkkel a „pozitív" egészség fogalmát szeretnénk alakítani.
Rendszeresen fogyasztunk zöldséget, gyümölcsöt, amit a konyha biztosít. A gyümölcsök természetes vitaminban, ásványi anyagokban gazdagok, ezt a gyermekekben is igyekszünk tudatosítani. Általában lédús gyümölcsöket eszünk, amelyek egyben üdítő hatásúak, és frissítő jellegűek. Jó étrendi hatásukkal javítják az állóképességet, elősegítik a megfelelő emésztést.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:
-kialakul a gyermekekben az egészséges életmód szokásai iránti igény,

4.3. SIRÁLY ÚTI TAGÓVODA

Művészeti tevékenységek

- zenei nevelés
- bábozás
- kézművesség

Célunk: a gyermekek esztétikai ízlésének formálása, érzelemvilágának sokoldalú fejlesztése.
Feladat:
A nap folyamán szerzett zenei élmények mellett a tudatos szervezésű foglalkozásokat, kezdeményezéseket, az ének, a zene gyakoribb használatával igyekszünk érdekesebbé, változatosabbá tenni.
A zene a gyermekekre tett pozitív hatásait, és annak fontosságait kiemelve óvodai zenei nevelésünket már két évtizedes tapasztalat támasztja alá. Így méltán mondhatjuk, hogy hagyományainkhoz, óvodánk arculatának formálásához hozzátartozik a zenei nevelés, a zenei képességek fejlesztése.
A zenei nevelés szorosan kapcsolódik minden nevelési területhez, de elsősorban a gyerekek érzelmeire hat, belső érzéseik kifejezésében nyújt segítséget. A gyermekdalokat, játékokat és mondókákat, a zenét sokféle módon kapcsoljuk be szabadidős tevékenységeink közé, valamint a foglalkozások és kezdeményezések keretébe is. A magyar népzene, más népek dalai, a klasszikus zene hallgatása, élő zenei élmények mind hozzájárulnak személyiségfejlesztésükhöz, a zene szeretetének kialakításához. Oldja a gátlásaikat, segíti az örömtelibb együttléteket, közösségi érzésük formálódik. Zenei hallásuk, ritmusérzékük – fejlesztése mellett- a táncokkal is alakítható (pl. szép tartásuk, összerendezett mozgásuk).
Az alkalmanként szervezett hangversenyekkel zenei élményekhez juttatjuk a gyermeket.
Óvodánk arculatához hozzátartozik az óvodapedagógusok rendszeres bábozása, amely az énekkel, zenével jó összhangban van, színesíti, kiegészíti azt. Az óvodás gyermek érdeklődésének középpontjában áll, a mesék bábozás formájában történő megjelenítése. A tartalmas színdarabok kiválasztásával, a művészi előadással igyekszünk életüket változatosabbá, örömtelibbé tenni. Ilyen alkalmakkor az összes csoport együttléte, közös öröme, vidámsága tartós élményt jelent számukra.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- fejlődik kézügyességük, technikai jártasságuk
- szívesen játszanak dalosjátékokat
- örömmel vesznek részt a bábozásban.

4.4.ÚJHEGYI ÚTI TAGÓVODA

Mozgásos tevékenységek

Célunk: a helyes életmódra nevelés és a korai testedzés, melyet a modern életritmus, a mozgásszegény életmód negatív hatása tett szükségessé.

Feladatunk: Kialakítjuk a mozgás, a tréning igényét, megfelelő edzéssel erejük, állóképességük korai fejlesztését. Az óvodáskorú gyermekek mozgáskoordinációjának kialakítása majdnem ugyanolyan fontos, mint a helyes beszédre nevelés. A mozgást megszerettetjük a gyerekekkel, sok-sok játékos ügyességi feladattal.

Kedvező, ha a gyerekek néhány órát szabad levegőn töltenek.

Az óvodás korú gyermekek mozgásigénye határtalan, ezért mennyiségben és minőségben megfelelő szabad mozgást biztosítunk számukra.

Szüksége van a gyermeknek a különböző szervezett mozgásra is. Nemcsak a testnevelésre gondolunk, hanem a sokféle, sokirányú mozgásos szabályjátékok jól ismert, gazdag körére. Gondolunk természetesen a népi, dalos körjátékok tarkaságára is, mindezek önálló, vagy az előbbi játékkal összekapcsolódó formáira.

Óvodánkban mindennap lehetőséget biztosítunk a kellő mozgásra, nemcsak a kötelező testnevelés foglalkozások keretében, hanem a többi tevékenységbe is beépítve. Ha az időjárás miatt nem jutunk a szabad levegőre, gyakran szervezünk a tornaszobában versenyjátékokat, összeszereljük a tornaszereket, ezzel is bővítve a benti korlátozott mozgáslehetőségeket. A mozgás már magában is örömet ad a gyerekeknek, de ha ezt gyermektánccal színesítjük, akkor még inkább fokozhatjuk az élményhez jutást.

2001 óta óvodánk tornaszobával rendelkezik, melyben minden nap szervezünk rövidebb hosszabb mozgásos játékokat a gyerekeknek.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

-igénylik és örömmel végzik a rendszeres mozgást, edzést lehetőleg a szabad levegőn,
-állóképességük fejlődik,
-mozgáskoordinációjuk alakul,
-szabálytudatuk erősödik,
- biztonságosan végzik a különböző mozgásformákat

5.AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelésünk során feladatunk a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A.)Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelést, az egészséges életvitel igényének alakítását, a gyermek testi fejlődésének elősegítését ebben az életkorban kiemelt jelentőségűnek tartjuk. Ezen belül feladatunk:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gondozás az óvodai nevelésünk egyik alapvető tevékenysége, mely az óvodai élet egészét átható folyamat. A gondozás folyamatában is neveljük, építjük kapcsolatainkat a gyermekekkel, egyúttal segítjük önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. A gyermekek olyan szükségleteit elégítjük ki, amely elősegíti növekedésüket, fejlődésüket, hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakításához. Megteremtjük a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. Az ezzel kapcsolatos teendők egymásba fonódnak az óvodai napirend folyamatában, betartva a fokozatosság és a következetesség elvét.

A nyugodt, kiegyensúlyozott életritmust a családdal együttműködve alakítjuk ki, ezzel segítve az érzelmi feloldódást, az új környezetbe való beilleszkedést. Óvodába lépéskor új

benyomásokkal, új életritmussal kell a gyermeknek szembenéznie. A fokozatos befogadás, a tapintatos, türelmes óvodapedagógusi magatartásunk ezen könnyít. A felnőtt testközelsége, az óvónő és a gyermek közötti jó kapcsolat az egészséges személyiségfejlődés fontos feltétele. Nem sürgetjük, de ösztönözzük, hogy szükségletei körüli teendőit egyre önállóbban elégítse ki (szomjúság, fázás, izzadás, stb.)

Emellett a higiéniai szokások rögzítése, a tisztaság iránti igény kialakítása az óvodapedagógusok, illetve a dajkák segítségével, példamutatásával történik az óvodánkban. Az egyéni sajátosságok és a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe véve biztosítjuk a gondozási tevékenységek során a felnőttek jelenlétét, megfelelő mértékű segítségnyújtását.

A gondozási teendőket összekapcsoljuk az esztétikai ízlés formálásával. A gyermekek igényévé válik az őket körülvevő környezet tisztaságának, rendjének megőrzése.

A gyermeki szükségletek kielégítésében meghatározó szerepe van az őt körülvevő tárgyi környezetnek is. Ezért elengedhetetlen az egészséges, biztonságos környezet megteremtése.

Az óvoda udvara

- talajfelület (burkolt, füves, kavicsos, sík és dombos, virágos kert), mely a változatos mozgásra és sportolásra alkalmas,
- napos és árnyékos helyek,
- gondosan rendben tartott homokozó,
- szabad mozgáshoz, edzéshez, változatos tevékenységekhez megfelelő felszerelési tárgyak, eszközök (labda, homokozó eszközök, kerti szerszámok, stb.)

Az óvoda helyiségei:

- öltözők: a kényelmes vetkőzést, öltözést szolgálják,
- csoportszobák:
  - jól szellőztethető, világos, tágas, hiszen az a játék, az egész napi tevékenykedés, az étkezés, a pihenés színtere
  - megfelelő méretű székek, asztalok, ágyak - jellel ellátott ágyneművel
  - jól tisztítható, esztétikus játékok, foglalkozási eszközök
- mosdó:
  - a gyermekek méreteinek megfelelő szerelvényekkel
  - jellel ellátott fogmosó felszerelés
  - folyékony szappan és körömkefe
  - törölköző
  - fésű (a megfelelő szabályok betartása mellett)

A berendezési tárgyak megfelelő méretűek, könnyen tisztántarthatók és könnyen mozgathatók. Fontos a korszerű eszközökkel végzett rendszeres és alapos takarítás.

A balesetek megelőzése, a balesetvédelmi előírások betartása az óvoda minden dolgozójának feladata.

- Biztonsági szempontból megfelelő ruha és cipő gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt
- Balesetet okozó tárgyak kiiktatása
- Védőfelszerelések biztosítása
- Fokozott felügyelet

A testápolás feladatai:

- a gyermek egészségének védelme
- testük, ruházatuk gondozása
- tisztaságigényük kialakítása

A fejlődés várható jellemzői

3-4 éves korban:

Kis segítséggel kezet mosnak fröcskölés nélkül, szükség esetén használva a körömkefét, előtte segítséggel ruhájuk ujját felhúzzák. Kezüket szárazra törlik a jellel ellátott saját törölközőjükbe. WC-használat után segítséggel használják a WC papírt, utána mindig kezet mosnak. Segítséggel használják a papír - zsebkendőt. Ebéd után fogat mosnak. Segítséggel megfésülködnek.

4-5 éves korban:

Önállóan tisztálkodnak (időnként ellenőrzéssel). WC használat után, étkezés előtt, kezüket szennyező tevékenység után kezet mosnak, kezüket szárazra törlik. Önállóan mosnak fogat, fésülködnek, használják a zsebkendőt.

5-6-7 éves korban:

Figyelmeztetés nélkül, önállóan mosakodnak, amikor szükség van rá. Vigyáznak a mosdó, WC rendjére, tisztaságára, a tisztálkodási eszközöket önállóan a helyére teszik, rendben tartják. Hajukat megfésülik, a zsebkendőt figyelmeztetés nélkül önállóan használják.

Az öltözködés:

- védi a gyermeket az időjárás változásaival szemben,
- fejleszti a gyermek ízlését, valamint önállóságát is.

A kisgyermek ruházata célszerű, kényelmes, réteges, tiszta legyen. Benti cipőjük is kényelmes, az egészségügyi előírásoknak megfelelő legyen.

A fejlődés várható jellemzői:

3-4 éves korban:

Segítséggel fel- és leveszik ruháikat, felszólításra, a helyére teszik. Cipőjüket felhúzzák, segítséggel ki- és befűzik.

4-5 éves korban:
Nagyobb önállósággal öltöznek, vetkőznek. Ügyelnek holmijuk tisztaságára és rendjére. Ki- és begombolnak, próbálkoznak a cipőkötéssel.

5-6-7 éves korban:
Önállóan, a sorrendre is ügyelve vetkőznek, öltöznek. Ruháikat, ágyneműjüket összehajtva teszik a helyére. Cipőjüket megkötik. Ügyelnek a maguk és környezetük rendjére, gondozottságára.

A táplálkozás a növekedés egyik legfontosabb feltétele. Az óvodában naponta háromszor kapnak étkezést a gyermekek, gondosan ügyelve az ételek megfelelő összetételére (fehérje, szénhidrát, növényi zsiradék, vitamin, ásványi só, rostanyag, tej, tejtermék, hús, gyümölcs), valamint annak változatosságára. Fontos, hogy a gyermekek ép, tiszta, az ő méretüknek megfelelő edényekben kapják az ételt. Az étkezések közel azonos időpontban, a kulturált étkezési szokásokat betartva folynak. Folyadékbevitelről az egész nap folyamán gondoskodunk. Megkedveltetjük a gyerekekkel az új ízeket, ösztönözzük, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására.

Az óvodai étkezés folyamán kellő mennyiségű gyümölcsöt kapnak a gyerekek.

A fejlődés várható jellemzői:

3-4 éves korban:
A gyermekek önállóan viszik maguknak az eszközöket (tányér, pohár, kanál, villa). Önállóan esznek, isznak, bátran szólnak, ha még kérnek. Megfelelően használják az evőeszközöket, a szalvétát. Étkezés után helyére viszik a poharat, szalvétát.

4-5 éves korban: Segítséggel szednek a tálból, öntenek a kancsóból. A naposok által kiosztott eszközöket rendeltetésszerűen, önállóan használják. Csukott szájjal, tisztán étkeznek, természetes testtartással ülnek az asztalnál. Ügyelnek asztaluk rendjére.

5-6-7 éves korban: Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az esztétikus rendet. Helyesen használják az evőeszközöket. Gyakorolják a gyerekek fejlettségi szintjéhez mérten a kés, villa együttes használatát is.

A gyermekek egészségének védelme, edzése:

Az egészség megőrzéséhez szükséges, hogy a gyermekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. Növeli az ellenálló-képességet, ha rendszeresen a szabad levegőn tartózkodnak. Sokat sétálunk, játszunk, tornázunk a jó levegőn. Az udvaron labdázunk, télen szánkózunk, hó csatázunk a szabadban.
Nyári időszakban a „Hőségriadó terv" szerint járunk el.

A pihenés, alvás rendszere az óvodában:

A gyermekek alvásszükséglete kielégítésének egy része az óvodára hárul.
Jól kiszellőztetett teremben, saját jelükkel ellátott ágyneműben fekszenek le a gyermekek. A gyermekek kényelmes ruhában alszanak (felesleges ruhát, cipőt leveszik). A pihenéshez nyugodt, csendes körülményeket biztosítunk, a zavaró ingereket megszüntetjük. Elalvás előtt, nyugtató mesét, vagy álomba ringató verset, éneket hallgatnak a gyerekek.

B.)Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. A gyermeket óvodánkban érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör veszi körül. Mindezért

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezi;
- óvodánk egyszerre segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek;
- óvodánk annak elfogadására, megértésére neveli a gyermekeket, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás-és normarendszerének megalapozása.

Óvodánkban a gyermekek nyitottságára építünk, és ahhoz segítjük a gyermekeket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint óvodánk együttműködik az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A közös tevékenységekben aktívan vesznek részt.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.

- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják végig az óvónő és társaik közlését, kérdését.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkáik eredményeire.
- Örülnek a közösen elért sikereknek.
- Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Bíznak önmagukban és társaikban.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak.
-

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Óvodai nevelésünk a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataikra, élményeikre és ismereteikre építve biztosítja a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés feladatai: egyrészt a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődéséhez igyekszünk ösztönző környezetet biztosítani.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:
Megjelenik a tanulás alapját képező:

- szándékos figyelem
  - növekszik a figyelem
    - tartalma
    - terjedelme
    - megosztása
    - átvitele

    -cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás
    -elemi fogalmi gondolkodás.

C.)Az anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes

beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére kiemelt figyelmet fordítunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása.
- A beszédöröm biztosítása: arra neveli a gyermeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Lehetőséget teremteni a gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Képessé tenni a gyermeket arra, hogy tudjanak másokat meghallgatni.
- A gyermek szókincsének folyamatos bővítése.
- A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- Beszédmegértés fejlesztése.
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása.
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.
- A beszédhibák megfelelő módon történő javítása.
- Szükség esetén szakember közreműködése a beszédhibák javítására.

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. A gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme.

A óvoda tevékenységgel gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyerekek szívesen és gyakran beszélnek.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen ügyelünk beszédünk stílusára, a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszédünk egyszerű és világos. Figyelünk arra, hogy a kisgyermek mindig választ kapjon kérdéseire. Dicsérjük, bíztatjuk a bátortalan gyerekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan figyelemmel kísérjük.

Minden egyes tevékenységformában megkeressük azokat a fejlesztési lehetőségeket, amelyek a gyermekek kommunikációját, beszédkedvük fenntartását fokozzák és fejlesztik.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni: minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek): végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

6.AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzá járul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A feladat ellátása szerepel az intézmény Alapító Okiratában

Esetenként feladatunk megvalósítani a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit, valamint lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A nemzetiséghez tartozó, ill migráns gyermekek óvodai nevelése integráltan, a többi gyermekkel együtt történik.

Óvodánkban 35 fő szakképzett óvodapedagógus gondoskodik a gyermekek neveléséről, 31 fő főiskolai végzettséggel, 4 fő szakközépiskolai végzettséggel rendelkezik.
1 fő óvodatitkár, és 17 fő szakképzett dajka segíti munkájukat,melyet 5 fő pedagógiai asszisztens tevékenyen segít, valamint 4 fő technikai dolgozó.

Óvodánk a nevelés teljes időtartamában napi 10,5 órában biztosítja az óvodapedagógus jelenlétét, átlagosan 1-1 óra átfedéssel.
Óvodapedagógusaink tapasztalt, jó szakemberek. Nyitottak, érdeklődők, folyamatosan képzik magukat. A jó kollegiális légkör megteremtésére törekszenek.
Tagóvodánként szakmai munkaközösségek működnek, évenként választott témákban.
A tagóvodák folyamatos kapcsolatot tartanak egymással, erre „team"-eket hoztunk létre, lehetőséget teremtve az aktuális szakmai kérdések megbeszélésére.
Az óvodapedagógusok - választásuk szerint – napi, heti, ill. havi váltásban dolgoznak. A napi információkon túl, az egyes ciklusok végén tapasztalataikat kicserélik, a fejlesztési tervet közösen készítik.
Minden csoporthoz 1 fő dajkát biztosítunk, akik a csoport két óvodapedagógusával az év elején közösen elkészített együttműködési terv alapján – mely tartalmazza a nevelési elveket és a napi időrendi feladatokat – végzik munkájukat. Rendszeresen tájékoztatjuk őket az aktuális nevelési feladatokról és teendőkről.

Tárgyi feltételek

Az óvodánk épületei, udvarai, kertjei, berendezései kielégítően szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelőek változó testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé tesszük mozgás – és játékigényük kielégítését. Törekszünk arra, hogy a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel vegyük körül.
A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és biztonságukra figyelemmel helyezzük el.
Egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvoda munkatársainak. Lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

Az anyagi lehetőségeket figyelembe véve előtérbe kerül az óvodapedagógusok fantáziája, kreativitása. A természetes anyagokból készült díszek, faliképek, eszközök nagymértékben emelik a csoportszobák hangulatát. A különböző játszósarkok kialakítása minden játékfajta megjelenítését lehetővé teszik. A játékeszközök minden esetben az életkornak megfelelnek, esztétikusak, és a lehetőségekhez mérten folyamatosan cserélődnek, bővülnek az alábbi szempontok szerint:

- a javításra váró eszközök felújítása, hiányok pótlása,
- eszköztár korszerűsítése, folyamatos bővítése, új fejlesztőeszközök beszerzése tevékenységi területenként.

Az óvodapedagógusok sokféle játékot, fejlesztési eszközt készítenek.
A szakmai könyveket a csoportszobákban helyeztük el, számukat a lehetőségekhez mérten folyamatosan bővítünk.
Az eszközök beszerzéséhez minden évben tételes költségvetés készül.
Az ingatlanok adatai a törzskönyvben találhatók.

Az óvodák épülete:

Deákvári főúti óvoda:
Eredetileg bölcsődének épült, családi házakkal körülvett területen.
Később óvodává alakították át.
3 csoportból áll, ezekhez tartozó mosdóhelyiségekkel, öltözőkkel, tornaszobával.

Diófa utcai óvoda:
Lakótelepi ill. családi házakkal körülvett városrész határán épült.
3 csoportszobája van, tornaszobával, a mosdóhelyiségeket megosztva használják.

Sirály utcai óvoda:
Lakóteleppel körülvett területen épült. 6 csoportszobával működik, mindegyikhez külön mosdóhelyiség és öltöző tartozik.

Újhegyi úti óvoda:
Lakótelep és kertváros határán épült. 5 csoportszobában fogadja a gyermekeket, mindegyikhez külön öltöző tartozik valamint egy tornaszoba.
A mosdóhelyiségeket megosztva használják a gyerekek.

Az óvodák helyiségei:

Deákvári főúti óvoda: szertár, 2 raktár, tálalókonyha, mosókonyha, két játéktároló, 3 db irodahelyiség, logopédiai szoba, felnőtt öltöző, tornaszoba, tusoló

Diófa utcai óvoda: raktár, mosókonyha. felnőtt öltöző, nevelői szoba, (alkalmanként logopédiai szoba is), tálaló konyha, tornaszoba, tornaszertár, , tusoló, tagóvoda-vezetői iroda

Sirály utcai óvoda: raktár, nevelői szoba, felnőtt öltöző, mosókonyha, tálaló-konyha, kazánház, iroda, logopédiai szoba, tusoló

Újhegyi úti óvoda: raktár, felnőtt öltöző, tálalókonyha, tornaszoba, logopédiai szoba, iroda, nevelői szoba

A csoportszobák méretei, komfortfokozatai az előírásnak megfelelnek.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend által biztosítjuk a feltételeket. A megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítjuk meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel vagyunk a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása. Szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét. A napi-és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. A gondozás folyamatában is nevelünk, építjük kapcsolatunkat a gyermekekkel, egyúttal segítjük önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelésünket a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósítjuk meg.

A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezzük, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Napirend

Javaslatként minden óvodapedagógus felhasználhatja a következő táblázatot a csoport-napirend elkésztéséhez:

TEVÉKENYSÉGEK	3-4 évesek számára		4-5 évesek számára		5-6-7 évesek számára	
	A foglakozások időszakában	*Nyáron*	*A foglakozások időszakában*	*Nyáron*	*A foglakozások időszakában*	*Nyáron*
Játék, egyéb szabadon választott és szervezett játék, egyéb szabadon választott, szervezett komplex tevékenység, mindennapi mozgás	4,5 óra	5 1/4 óra	6 óra	6,1/4 óra	7 óra	7,5 óra
Előkészület az étkezéshez, étkezés	2 óra	1 ¾ óra	1 ½ óra	1 ¼ óra	1 óra	1 óra
Öltözködés, egyéb testápolási teendők	1 ½ óra	1¼ óra	1 óra	1 óra	1 óra	45 perc
Pihenés (alvás)	2 ½ óra	2 ¼ óra	2 óra	2 óra	1 ½ óra	1 ¼ óra

A gyermekcsoport összetételét, egyéni sajátosságait, igényeit figyelembe véve a napirend rugalmasan változtatható.

Az óvoda napirendje megváltozik a nyári időszakban, ezért nyári tervjavaslatot is készítünk. Nyáron sem mondhatunk le a gyermekek fejlesztéséről.

Hetirend

Az óvodai élet minden percét egész nap áthatják a folyamatos tevékenységek. A megtervezett tevékenységformák megválasztását a gyermekek érdeklődése, az aktualitás és a spontaneitás határozza meg. Az óvodapedagógus dönti el, hogy milyen szervezeti formában kívánja megvalósítani a fejlesztést.

A tervezett komplex tevékenységek rendszere:

- A külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai tartalmú tapasztalatok
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás

Az egyes tevékenységformákat feldolgozandó témakörönként gondoljuk át, a konkrét tervezés legalább egy hétre előre, szervezése rugalmasan történik a hét bármelyik napján.

Az óvodás gyermek alapvető tevékenységét, a **játékot** minden egyes tevékenységforma elé helyezzük figyelembe véve a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeit. Első sorban igazi gyerekkort szeretnénk biztosítani a gyermekeinknek.

Az óvodai élet minden tevékenységéhez más cél- és feladatrendszer társul, ami a gyermekekben különböző ismeretet, készséget alakít ki. Ezekben a tevékenységekben a gyermekek eltérő ismerete, készsége, motiváltsága figyelhető meg. A tevékenységtől függően változik az eszköztár is.

A napirendet- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják:

A **csoportnapló** vezetése minden óvónő számára kötelező a nevelőtestület által kidolgozott szerkezeti formában, mely tartalmazza nevelési éven belüli időszakonként:

- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit (a fejlesztés célját, feladatát, tartalmát)
- a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt
- a feljegyzést a csoport életéről

- A gyermekcsoport szokás – szabályrendszerét
  (napirend, hetirend, az eszközök helye, használata, együttélési szabályok, érintkezési szokások, gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt között)
- Eseménytervet – tervezési időkerete 3 hónap:
  (ünnepek, közvetlen tapasztalatszerzés, mozgás-sport programok, óvoda-család programja, egyéb szervezési, beszerzési feladatok)
  Tevékenységi tervet(a fejlesztés célja, feladata, tartalma)

Az óvodapedagógus minden gyermekről **fejlődési naplót** vezet, mely tartalmazza:
- a gyermek fejlettségi szintjét
- fejlődésének ütemét
- a differenciált nevelés irányait
- a gyermek anamnézisét

- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi – szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés,) valamint a pedagógiai programban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző óvodapedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket (jegyzőkönyvek/fogadóóra/szülői értekezlet/fejlődési napló aláírása)

– **A felvételi- és mulasztási napló,**

A törvény által előírt dokumentumokat az óvodapedagógusok vezetik.

Az óvoda csoportszerkezete

Az óvoda csoportszerkezetének kialakításakor lehetőség szerint figyelembe vesszük a szülők igényeit valamint a beiratkozó gyermekek életkorát. Az azonos életkor szerint szerveződő, az osztatlan (vegyes) életkorú csoportok és a részben osztott szervezeti keretek a különböző fejlődési ütemű gyerekeknek egyaránt kedvező környezetet nyújtanak.
Mindhárom szerkezeti forma egyaránt alkalmas arra, hogy eredményes pedagógiai munkával fejlesszük a gyermekeket.

6.AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát adunk a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társak maradunk, illetve segítővé, kezdeményezővé válunk, ha a játékfolyamat elakad. Jelenlétünk lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Feladatunk, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítsunk a különböző

játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában tudatos jelenlétünk biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt feltételteremtő tevékenységünk mellett a szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartással, indirekt reakciókkal érjük el.

Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentősége napirendünkben, időbeosztásunkban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

A „szellemi alkotást" is tevékenységként fogjuk fel a játék során.

A játék fajták legjellemzőbb megjelenési szintjei:

A **gyakorló játék** a 3-4 éves gyermek jellemző tevékenysége. A hangok, szótagok ritmusos ismételgetése jelenti a játékot, ez szerez örömet.
A mozgás szabályos ismételgetése, a játékeszközök rakosgatása valamilyen maguk alkotta szabály szerint szintén kielégítően hat számukra.
A homokszórás, gyúrás, papírtépés, mázolás szintén hosszantartó foglalatosságok. A gyakorló játék megjelenik a konstrukciós és szerepjáték elemenként is.

A szimbolikus - **szerepjáték** nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékforma.
A gyerek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit tükrözi, a környezet benyomásait szubjektív módon jeleníti meg, ill. ábrázolja a valóság számukra lényeges mozzanatait, megélik benne valóságos közösségi életüket, érzelmeiket

A **barkácsolás** a szerepjáték fontos kiegészítője. Az óvónő által megteremtett feltételekkel folyamatosan készíthetnek játékukhoz szükséges eszközöket. Ötleteikkel kijavíthatják, átalakíthatják azokat úgy, ahogy a játék menete megkívánja azt. Ezeket minden esetben felhasználják tevékenységeikben.

A szerepjátékot gazdagítja a **dramatizálás, bábozás**. Ennek feltétele, hogy az irodalmi alkotások érzelmileg megragadják a gyerekeket.
Óvodáskor elején a báb mozgatása a kifejezőbb. Később a megfelelő méretű bábok, ill. paraván biztosításával eljátsszák kedvenc meséiket, és a hétköznapi élményeiket.

Építő-, konstruáló játék adja az összerakás, szerkesztés örömét. Gyakran kapcsolódik a szerepjátékhoz, ahol élethelyzeteket reprodukálnak. Az óvodáskor végén alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, és képesek különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.

A **szabályjáték** jellemzője, hogy pontos meghatározott szabályok szerint zajlik, ennek megfelelő viselkedést kíván meg a gyermekektől. Fejlődik mozgásuk, értelmi képességeik. Óvodáskor végére jelen van az egészséges versengés, a szabályok pontos beosztása.

Népi játékok

A népi játéknak ma ugyanaz a szerepe az egyéni és társadalmi fejlődésében, mint a hagyományos kultúrában. Az egyik ilyen szerep az aktivitás, a kreativitás fejlesztése.
Ma – főleg városban – túlságosan kevés lehetőségük nyílik a gyermekeknek az aktivitásra. Szabad idejét nagyrészt tévézéssel, olvasással tölti, esetleg elmegy színházba, koncertre, moziba, múzeumba. Egyre több gyerek és felnőtt igyekszik maga is valamit tenni a sportolástól a barkácsolást vagy a modellezést is beleértve a különféle műkedvelő csoportok munkájában való részvételig.
A csoporttudat kialakításának elősegítése nagyon fontos, mert ez az alapja a későbbi, nagyobb csoportokhoz tartozás tudatosításának. A család után következik az egy helyen lakó vagy egy óvodai csoportba járó gyerekek közössége, majd kialakul az egy városhoz, vidékhez, egy országhoz tartozás tudata. Itt találjuk meg a család-szeretet, sőt a nemzettudat, a hazafiság gyökereit is. A nemzet is közösség, s akkor tudunk a nemzethez tartozni, ha van csoporttudatunk. A hagyományos népi játékok segítenek abban is, hogy a gyerekek legyenek bátrak, nyitottak másokkal szemben, toleránsak, együttműködésre képesek.

A népi játékoknak ma is jelentős lélektani és társadalmi szerepe van a gyermekek fejlődésében. Ezért tartjuk fontosnak ezek beiktatását nevelőmunkánk folyamatába. A gyermektáncra nevelő óvodapedagógus rendszeresen megbeszélést tart az óvónőkkel. Célja az ezzel kapcsolatos feladatok megvalósítása, a tapasztalatok összegzése, elemzése. Mindehhez közösen anyagot gyűjtünk, azokat egymás között közreadjuk, így segítve ezt a pedagógiai munkát.

Drámapedagógia

Drámajátéknak nevezzük minden olyan játékos emberi megnyilvánulást, melyben a dramatikus folyamat jellegzetes elemei fellelhetők. A dramatikus folyamat kifejezési formája: a megjelenítés, az utánzás. Megjelenési módja: a felidézett vagy éppen megnyilvánuló társas kölcsönhatás, az interakció. Eszköze: az emberi és zenei hang, az adott nyelv, a test, a tér és az idő. Tartószerkezete pedig a szervezett emberi cselekvés.
A drámajátékok az emberépítést célozzák, feladatunk a személyiségformálás, a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítése.
Így a dramatikus alkotójáték tulajdonképpen pontosan megfogalmazható szocializáló tevékenység. Az a forma és folyamat pedig, amelyen keresztül megvalósul, a dráma maga.
A drámapedagógusnak először is önmagát kell alkalmassá tenni, hogy játszani tudjon. Ennek feltétele, önmagunk megismerése, személyes élményanyag gyűjtése, hogy játszóként éljük át, amit a gyermek is átél a játék közben. Legyünk alkalmasak a játékra, tanuljunk meg a játékvezetési stílust, és tudatosan tervezzünk meg minden játékot. Szükséges ehhez kreativitás, önismeret, empátia, tolerancia, humor, demokratikus szemlélet és szakmai felkészültség.
Pedagógiának nevezzük azért, mert

- gyermek-centrikus
- személyiségfejlesztő
- a nevelés érdekében történik minden
- a gyermek áll a középpontban
- minden játék pedagógiailag átgondolt, tervszerű és célirányos, amelyben érvényesül a fokozatosság elve.

A drámapedagógiai szemlélet és módszer jól beépíthető a tanulási folyamatba, de játékidőben is használható.
Az ember szerepjátszó tevékenysége kisgyermekkorban kezdődik, s az életkor előrehaladtával a társadalmi szerepvállalások során fokozatosan fejlődik.

A „mintha" játékot, a papás-mamás, a katonásdi, a királyosdi ugyanazokat a szereptartó készségeket és képességeket igényli, mint később majd az anyaság, a vezetői vagy beosztotti poszt által meghatározott szociális szerep.
A jól vezetett dramatikus játék javára válik minden benne résztvevőnek. A játszók a közösséggel együtt tesznek szert olyan tapasztalatokra, melyek elősegítik a közösségbe beilleszkedést, az emberi méltóság tiszteletét. Bátorítást kapnak az önálló gondolkodásra, fejlődik ön – és emberismeretük.
A játék módjából következik, hogy a gyermekek szemében értékké válik a jó megfigyelés, a képzelőerő, a szabálytartás, a helyzet-felismerési és döntési készség, a könnyed és kifejező mozgás, és a tiszta beszéd.
Óvodáinkban képzett drámapedagógusok, folyamatosan ötleteket adnak az óvónőknek a drámajátékok alkalmazásának lehetőségeiről.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:
-Örömmel végzett tevékenység hosszan tartó foglalatosság.
-Elfogadják játszótársaikat, egymás között elosztják a szerepeket, alkalmazkodnak a szabályokhoz.
-A barkácsolás a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze, alkotórésze legyen.
-A bábozás, dramatizálás során a gyermekek szereplési vágya alkotó tevékenységgel párosuljon.
- Építő - konstruáló játék során a bonyolultabb alkotások létrehozása, az eredményességre törekvés, a választott, elképzelt modell egyre pontosabb megközelítésének igénye, a bonyolultabb játékelemek biztos kezelése, a szerepjátékkal való sokoldalú kapcsolat.
-A bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására is képesek, s miközben nagy kedvvel, örömmel játsszák, egymást a szabályok betartására is figyelmeztetik.

Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

Óvodánkban a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodapedagógus feladatai:

Ügyelünk a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére.

- Minden nap mesélünk, verselünk, mondókázunk valamilyen formában reggel vagy délben, elalvás előtt vagy délután.
- A verselés - mesélés kezdeményezések anyaga változatos, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja, de helye van a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt.
- Lehetőséget teremtünk a gyermekek önálló szöveg- és mesemondásához.
- Elősegítjük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszhassák a gyermekek a nekik tetsző meséket.
- A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre tekintettel vagyunk.
- Kedvelt tevékenysége az óvodásoknak a bábozás és a dramatizálás. Mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, verseléshez, mondókázáshoz.
- Elősegítjük az irodalmi élmények feldolgozását a különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.
- A mesehallgatás idejére kiiktatjuk a zavaró tényezőket (zaj, zörgés). A mese mindig csendben történjen.

Gyermeki tevékenységek, tapasztalatszerzés:

A kisebbek az etető, tapsoltató, vigasztaló mondókákat kedvelik. A mondókák ritmikus mozdulatokkal kísérve alkalmasak arra, hogy a gyermekek önmagukról, és környezetükről szerzett ismeretei gyarapodjanak.
A rövid, szép magyar nyelven elmondott történetek az irodalomból vagy a valóságból igen közel állnak a kisgyermekhez: a nagyszülők, a szülők gyermekkoráról, a napi eseményekről, a távol lévő szülők tevékenységéről.
A képeskönyvekkel való találkozások kötetlen, kellemes együttlétekkel kapcsolódnak össze. Később sor kerül a 2-3 epizód összekapcsolásával szerkesztett prózai állatmesékre, halmozó- és láncmesékre, egyszerűbb szerkezetű tündérmesékre.

A nagyobbak kedvelik a gyermekkor élményvilágára épülő verseket, szívesen mondogatják azokat. Állatmesék, tréfás mesék és a nagy tündérmesék egyszerűbb változatainak elmondása élvezetet nyújt számukra.

Dramatizálás, bábozás

Az irodalmi alkotások esztétikai élményt jelentenek a gyermekeknek, érzelmileg is közel állnak hozzájuk. Mindezek az óvodás korban a meséken, verseken keresztül jutnak el a gyermekekhez. A mesélés és verselés élményeik alapján elképzeléseik, szándékaik szerint átformálják a történteket. A dramatizálás, bábozás során azt a jelenetet, cselekményt elevenítik meg, ami érzelmileg közel áll hozzájuk.

Kisebbeknél a dramatizálás mint tevékenység háttérbe szorul. Nincs annyi mese-vers élményük, bátortalanabbak. Az óvodáskor elején még inkább a társas kapcsolatok újszerűsége, új baráti kapcsolatok kialakulása van jelen. A bábozás azonban már egész kis kortól részévé válhat a gyermek személyiségfejlődésének, tevékenységének. A bábjátékban a gyerekek közvetlenül nyilvánulnak meg, játéktevékenységük tükrözi a környezethez való viszonyukat, az átélt élményeket. A báb a befogadás egyik legfontosabb eszközévé is válhat. Gyermeki tevékenység szempontjából a kisebb gyermekeknél elsősorban a báb mozgatása, maga a cselekvés fontos. A bábot kézbe veszi, nézegeti, esetleg utánozza az óvodapedagógus által bemutatott mozgásokat, cselekvéseket. A báb „együtt él" a gyermekkel a csoportszobában.

Nagyobbaknál a dramatizálás és a bábozás tartalmilag már sokkal színesebbé válik. A gyermek tevékenykedése dramatizálás során kiterjed a mese, a film élményeire is. Dramatizálás során szerepeket „vesz magára". Megszemélyesít egy-egy mesehőst, személyt vagy állatot, jó vagy rossz erkölcsi tulajdonságokat. Előfordul, hogy látott, halott irodalmi élményt kiegészíti különböző, számára élményt nyújtó részletekkel. Nagyobbaknál a dramatizálás és bábozás, mint gyermeki tevékenység megjelenhet egy-egy éves ünnep alkalmával, amikor szüleiknek, vagy más csoportbeli gyermekeknek eljátszhatnak egy irodalmi alkotást. Jó alkalom ez arra is, hogy a gyermek kiélje szereplési vágyait, vagy a zárkózott, szorongó gyermekek a „jelmezbe bújva" bátran azonosulni tudjanak a szereplővel.

A bábozás nagyobb gyermekeknél már tovább lép a báb mozgatásának örömén. Nem elsősorban az jelent számára örömet, hogy látja a bábot, ahogy mozog, cselekszik, hanem igényli, hogy ő maga is kézbe vegye, beszéltesse a bábot. Így a bábozás örömteli játék lesz a gyermek számára. Kitalálnak történeteket, amelyek eljátszása során már képesek maguk között szerepet osztani, cserélni. Igényükké válik a bábkészítés, és az, hogy az általuk készített bábokkal játszani, tevékenykedni tudjanak.

Hagyományápolás

A néphagyományokhoz kapcsolódó irodalmi anyag: népmesék, népi mondókák, közmondások, rigmusok, találós kérdések.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

– Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét, viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei. Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.

– Várják és kérik a mesemondást. A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait összekötik. Van kedvelt mesehősük, a vele megtörtént dolgokat beleviszik játékukba.
– A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait, furcsa vagy szép hangzású nevét megjegyzik, a mese témájú játékokban egymást is így szólítják.
– A meséskönyvek képeit önállóan és hosszan nézegetik, kérik a felnőttet, hogy meséljen róluk. A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket. Ismerik az óvoda gyermekkönyvespolcát, a könyvek között eligazodnak. Vigyáznak a könyvekre.
– Kérik az elhangzott vers, mondóka ismétlését.
– Megjegyzik az óvodában hallott verseket, mondókákat, többnyire szép hangsúlyozással önállóan elmondják.
–

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vessük a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kiemelt feladatunk a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományőrzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése.
- Lehetőség szerint alkalmat biztosítunk a nap folyamán bármikor éneklésre, mondókázásra, gyermek - és néptáncok gyakorlására vagy körjátékok, dalos játékok, játszására.

Felhasználható zenei anyag:

- A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés
- Népdalok, népi játékok
- Gyermektáncok és néptáncok

- Élő zene
- Klasszikusok
- Kortárs művészeti alkotások

Gyermeki tevékenységek, tapasztalatszerzés:

Az első évben lépésről-lépésre szinte észrevétlenül mutathatjuk be a zene sokszínűségét. Változatosan jelenítjük meg mindennapjainkban.

Az ének-zene az óvodában a befogadás szerves része és nélkülözhetetlen segítője lehet. Az énekléssel a legfőbb célunk a vigasztalás, a szeretetteljes, nyugodt légkör kialakítása.

A testi közelséggel biztonságot nyújtunk a kezdeti, nehéz időkben. Egyénenként ölbe vesszük őket, játékos mozdulatokkal énekelgethetünk, mondókázunk. Bekapcsolódhatunk a gyermekek játékába egy-egy megfelelő pillanatban az odaillő dallal, mondókával.

A bábozással remek alkalmat teremthetünk az énekléshez, mondókázáshoz: földön ülve, asztalnál, fakanál bábokkal, játékfigurákkal egyaránt.

Az énekhang mellett nem feledkezhetünk meg a hangszerek alkalmazásáról sem. Legelőször természetesen testük hangszereivel ismerkedhetnek meg a gyerekek: hangjukkal, kezeikkel – tapsoláskor, lábaikkal – dobbantáskor.

Az egyenletes lüktetést különböző módokon érzékeltetjük:

- ölbeli höcögtetés összekapcsolása tapsolással, tapsjátékokkal
- énekre, mondókára egyenletes mozdulatok (sütés mozdulat, altatás, lovacskázás, stb.)
- bábokkal, játékfigurákkal, egyenletes mozdulatok asztalon, földön, levegőben
- megismerkednek a ritmushangszerekkel, velük színesíthetik énekeiket, mondókáikat
- az egyenletes lüktetést érzékeltetjük
- a nagyobbak az egyenletes lüktetést éneklés, mondóka közben természetes, szép mozgással követik (taps, járás, ütőhangszerek)

Hallásfejlesztés:

A kisebbek is megfigyelik és érzékeltetik a magas-mély hangok közti különbséget testmozgásokkal, kézmozdulatokkal, beszéd- és énekhanggal.

Felismerik a halk és hangos közötti különbséget beszéd- és énekhangon egyaránt.

Nagy jelentősége van a gyermekek számára az énekes meséknek: zenei élményt nyújt, bátorságot ad a bekapcsolódáshoz, aktivizál, segíti az önkifejezést.

Megjelennek a dallam-improvizációk: már jól ismert énekes mese képeiről az óvónő énekkel kérdezgethet egyszerű dallammal, és a bátrabbak énekelve válaszolhatnak.

Megismerkednek egyszerű táncos lépésekkel, páros forgással.

Beépíthetjük a dallamvisszhangot minden foglalkozásba.

A nagyobbak már kézfogás nélkül is körben járnak egyenletes tempótartással.

Megismerkednek a ritmuskiemeléssel, dallambújtatással.

Felismernek mondókákat, dalokat kezdő illetve jellegzetes dallamáról, ritmusáról. Összekapcsolják a ritmust és az egyenletes lüktetést. A gyerekek megérzik és jelzik a szünet helyét és hosszúságát.

Zenehallgatás:

Az óvodai zenehallgatás célja, hogy a 3-7 éves gyermek életkorához válogatott remekművekkel a zene iránti érdeklődését felkeltse, bontakozó zenei ízlését formálja, s e döntő életszakaszban megalapozza.

„Rá kell egyszer már mutatni a legkisebbek nevelésének országos kulturális jelentőségére. Ha nem ültetjük el a zene szép magvát a legzsengébb korban, később hiába próbálkozunk vele:

ellepte lelkét a gyom. Van-e szebb hivatás, mint az új kertbe az első jó magot vetni?" /Kodály Zoltán/

Az óvodai zenehallgatás anyagába jól illeszkedik a klasszikus műzene,valamint az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások.

Az óvodában is szükséges a világba való széttekintés, hogy már ebben a korban elindulhassanak gyermekeink az igaz értékek megismerésének útján. Így lesznek majd képesek felnőtt korban önálló véleményalkotással ellenállni az egyre több irányból ható zenei ponyvának.

Állandó kapcsolatban állunk a Zeneiskolával.

Gyermektánc

A népi táncok gyakorlása, játszása színesebbé, változatosabbá teszi az ének-zenei nevelés anyagát, valamint lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek aktívan ismerkedhessenek meg népünk hagyományos kultúrájával.

A játékos gyermektáncokban elsajátítanak különböző egyszerű motívumokat: ingó, sétalépés, kapuzó, dobogó, szökdelő, rugózó, csapásoló, lengető, páros forgó, oldalazó, egyes csárdás.

Az éneklés – mozgás öröme fejleszti a gyermek érzelmi életét, közösségi magatartását, személyiségformáló hatása hatalmas. A dalok éneklése és a hozzájuk kapcsolódó tánc végzése nagyfokú megosztott figyelmet kíván. A népi táncos játékok- és gyermektáncok fokozatosan alakítják a gyermekek mozgáskoordinációját.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

– A gyerekek tudnak mondókákat, hat hangterjedelmű dalokat, és öt-hat alkalmi dalt tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni. A tempó a természetes járásnak megfelelő. Egyszerű dallammotívumokat egyedül is tisztán visszaénekelnek. A mondókákat – az egyenletes lüktetést kiemelve – a magyar beszéd ritmusa szerint mondják. Ismert dalt hallás lapján szöveg nélkül is tudnak énekelni dúdolva, zümmögve, vagy egyszerű szótagokkal.

– Felismerik a magas és a mély éneklés közötti különbségeket, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni. Felelgetős játékokat két csoportban önállóan is el tudnak játszani. Ismerik a halk és hangos hang közötti különbséget. Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről. Tudnak dalokat – hallható jelre – hangosan és magukban énekelni, több dallammotívum elbújtatásával is.

– Érzékenyek a természet és a környezet hangjára, megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit zörejen és beszédhangon egyaránt.

– Ismerkednek eredetiben néhány hangszerrel (fúvós, pengetős, ütős, vonós).

– Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Felismerik a jól ismert dalokat, mondókákat jellegzetes ritmusuk alapján. Visszatapsolnak szöveges ritmusmotívumokat. Összehasonlítják és énekléssel, mozgással bemutatják a normál tempónál gyorsabbat és lassabbat. Egyöntetűen körbejárnak szép – kicsit oldalt fordított – testtartással, kézfogással.

– Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat szépen megformálják (pl. dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás, páros forgás, kifordulás, köralakítás, lépések változatos irányával). Térformákat alakítanak (kör, csigavonal, hullámvonal, lánc). Egyszerű, játékos táncmozdulatokat esztétikusan, kedvvel végeznek.

– Ütő-hangszereket használnak: lüktetést, ritmust, motívumhangsúlyt kiemelnek.

– A bemutatott élőzenét, a hangulatban egymástól eltérő népdalokat, műzenei szemelvényeket más népek dalait figyelmesen hallgatják.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítunk. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó-és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Feladatunk megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus feladatai:

– Úgy alakítjuk ki a gyerekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhatnak.
– Ötletet adunk a gyermeki fantáziának, valamint segítjük az igény kialakítását az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogására.
– Elősegítjük a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását.
– Minél több természetes anyag megismertetésére és felhasználására törekszünk.

Gyermeki tevékenységek, tapasztalatszerzés az életkori sajátosságoknak, az egyéni fejlődésnek megfelelően:

– Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka (vágás, ragasztás, barkácsolás, varrás, fonás)
– Műalkotásokkal való találkozás lehetőségei

A gyermek saját élményeit, a hozzá közelálló cselekményes témákat, velük, vagy környezetükben történt eseményeket, meséket, verseket, dalokat, történetek elképzelt szereplőit

jeleníti meg képi-plasztikai kifejezéssel. Közös játékaikhoz, más foglalkozási ághoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, társaik, szüleik megajándékozásához, környezetük szebbé tételéhez játékeszközöket, tárgyakat, kellékeket készítenek. Alakítják, díszítik szűkebb és tágabb környezetüket.

Képalakítás

Rajzolnak nagyméretű felületekre együtt is, a földre, aszfaltra, rajzolnak és festenek egyéni és közös kompozíciókat, saját élményeik és elképzeléseik alapján.

Ábrázolnak meséket, történeteket, eseményeket különféle technikákkal és anyagokkal

Festéshez használnak gombfestéket és temperát is. Megismerkednek különféle egyszerű lenyomatok készítésével. Színeket alkotnak festékoldással, a színfoltok egymás mellé festésével. Megismerkednek a kép síkján az egymás melletti, fölötti formákkal. Megfigyelik a különböző formák és jelenségek színét, alakját, részformáit.

Plasztikai munkák

Mintáznak különböző állatokat, emberalakokat, tárgyakat a legjellemzőbb formák érzékeltetésével. Próbálkoznak kétalakos szobor formálásával (pl. anya és gyereke, gyerek és állat, barátok, stb.). Készítenek apróbb játékokat, modelleket, bábokat, ajándékokat, fenyőfadíszeket szerkesztő- és konstruáló munkával, díszítenek különböző kézimunkákkal: mintázással, fonással. Barkácsolnak változatos, képlékeny anyagokból különféle szerszámokkal. Megismerik és használják a természetes anyagokat: papírtépés, nyírás, hajtogatás, ragasztás, varrás, mintázás, fonás.

Építés

Létrehozhatnak nagy térbeli alakzatokat körben állással, összefogódzással, mozgással. Az udvaron kövekkel, kavicsokkal alakítanak utakat, szegélyeket. Térbeli és statikai megfigyeléseket és tapasztalatokat szerezhetnek és megfigyelhetik az arányviszonyokat.

Műalkotások nézegetése

Beszélgethetnek a műalkotások hangulati, tematikai, formai és színbeli elrendezéséről. Megfigyelhetik a környezetben látható esztétikus jelenségeket (pl. táj, növények, időjárás, állatok, stb.), együttesen gyönyörködhetnek a műalkotásokban (festmény, szobor, épület, népművészeti és formatervezett szép tárgyak). Lapozgathatják és nézegethetik a különböző művészeti albumokat. Lehetőség szerint ellátogathatnak múzeumokba, kiállításokra.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Képalakítás

Képkialakításaikban egyéni módon jelzik az elemi térviszonylatokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit. Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket. Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. Emberábrázolásaikban megjelenítik a részformákat (pl. haj, ruha, szempilla, stb.). Jelzik az egyszerűbb mozgásokat is.

Plasztikai munkák

Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával. Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket és maketteket. Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat. Önállóan díszítenek tárgyakat.

A közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.

Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgásokat beépítjük az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Célok, feladatok:

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását. Fejlesztik a testi képességeket, mint – az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, és a társra figyelés melyek hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy- és kismozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró- ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy a spontán mozgáslehetőséghez az egyéni sajátosságok figyelembe vételével minden adódó lehetőséget kihasználunk a nap folyamán. Fontosnak tartjuk a szabad levegőn való tartózkodás hosszabb idejű biztosítását. Így állítjuk össze a gyermekek napirendjét is. A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.
A mozgás megszerettetése, a mozgás igény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgás-műveltség fejlődésének. A füves, sík és dombos terület mellett szükséges az aszfaltos terület. A mászókák az óvodaudvar kellékei. Megfelelő balesetvédelmi szabályok betartásával és állandó felügyelettel használhatók. Hosszabb sétát vagy túrát is teszünk a szabadban.
Minden ami az óvoda udvarán található (fák, bokrok, homokozó, játékeszközök, stb.) felhasználjuk a mindennapi testnevelés feladatainak megvalósításához.
Mindenkor nagy gondot kell fordítani az alkalmazásra kerülő kézi- és tornaszerek, berendezési tárgyak épségére, tisztaságára, valamint arra, hogy könnyen elérhetők legyenek, megfelelő számban álljanak rendelkezésre. Az eszközök előkészítése az óvodapedagógus, a gyermekcsoport és a dajka aktív együttműködésére ad lehetőséget.

A mindennapi testnevelés tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (járások, futások, ugrások, függések, egyensúlygyakorlatok). Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint a kézi-szerekkel végezhető gyakorlatok. Természetesen ide tartoznak a testnevelési játékok is.

Az óvodapedagógus feladatai:

–A tornának, játékos mozgásnak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve-minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.
–Ötleteket adunk, irányítjuk a gyerekek figyelmét szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
–Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával lehetővé tesszük, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.

Gyermeki tevékenységek, tapasztalatszerzés:

Játékok: futójátékok, utánzójátékok, szabályjátékok.

Szervezési feladatok:

- sorakozás
- állás zárt lábbal, meghatározott irányba állnak
- köralakítás

Gimnasztika:

Kartartások:

- szabad – páros – társas – kéziszer-gyakorlatok

Testhelyzetek:

- guggoló-, lépő-, lebegőállás, térd- és lábemelések
- terpeszállás
- alapállás
- sarokállás
- lábujjállás
- ülések
- kar-, törzs-, lábmozgások

Járás:

- természetes járás
- járás irányváltoztatásokkal
- járás ütemre

Ugrás:

- magasugrás
- mélyugrás
- távolugrás

Futás:

- természetes futás
- futás irányváltoztatással

Támasz, függés:

- csúszás
- kúszás
- mászás
- gurulás
- egyensúlyozás

Dobás:

- különböző eszközökkel
- babzsák-csúsztatás
- célba dobás
- alsó- és felső dobás

Labdagyakorlatok:

- gurítás
- labdavezetés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Megfelelő mozgástapasztalataik vannak az egyensúlyozásban, mozgásban.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejletté válik tér- és időbeli tájékozódó-képességük. Szeretik és igénylik a mozgást.
- Szívesen játsszák az egyéni és csoportos sor- és váltóversenyeket az óvónő segítségével, a szabályok pontos betartásával. Kialakul bennük az egészséges versenyszellem.

- Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járásra képesek változtatni.
- Állórajtból kiindulva 20-30 métert képesek futni.
- Tudnak egyensúlyozni, egyensúlyozással járni padon.
- Hátsó függőállásban lábmozgást tudnak végezni.
- Hat-nyolc lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt átugranak. Ugrásukat a talajéréskor képesek lefékezni.
- Nekifutásból és helyből képesek kisebb, nagyobb távolságra elugrani.
- Kislabdát tudnak hajítani távolba.
- Képesek a labdapattogásra helyben, valamint a labdavezetésre.

A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-és mennyiségszemlélete.

Feladatunk, hogy lehetővé tegyük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközt biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Gyermeki tevékenységek, tapasztalatszerzés az életkori sajátosságoknak megfelelően:

Megfigyelik az évszakok változásait, az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Megcsodálják a természet változásait. Terményeket, magvakat gyűjtenek. Megfigyelik az őszi, tavaszi piac „forgatagát".
Megismerkednek az óvoda környezetével, az óvoda környezetében található intézményekkel (iskola, posta, stb.)
Szituációs játékokat játszanak a családról.
Megismerkednek testük részeivel, érzékszerveivel és azok funkcióival.
Megismerik az orvos gyógyító munkáját.

Tapasztalatokat szereznek a gyalogos közlekedés szabályairól, megismerkednek a közlekedési eszközökkel.
Tapasztalatokat szereznek a növényekről, virágokról, gyümölcsökről, növénygondozásról. Lehetőség szerint természetes környezetükben megfigyelik a házi állatokat, hangjukat, életkörülményeiket, életmódjukat.
Ismerkednek a madarakkal, etetik őket. (Figyelemmel a madár-influenza veszélyre)
Megismerkednek a színekkel, azok árnyalataival.
Beszélgetnek a napszakokról.

Tanulmányi séták, közvetlen tapasztalatszerzések:

A tanulmányi séták, közvetlen tapasztalatszerzések alkalmával lehetőséget teremtünk a gyerekeknek, hogy tágabb környezetüket jobban megismerjék. Nem hagyható figyelmen kívül a „kirándulás öröme", a várakozás, a készülődés, ami a „nagy napot" megelőzi.
A sikeres program alapja a körültekintő szervezés.

- Az óvoda közvetlen környezetében lehetőség van kisebb „kirándulások" megszervezésére /pl. kiserdő, környező játszóterek)
- Tapasztalatszerző séták /pl. pékség, piac, posta, stb./
- Az egyes csoportokban az óvónők a gyermekek fejlettségi szintje alapján dönthetik el, hogy milyen programokban vesznek részt.

Deákvári főúti óvoda: Hagyományápolás a környező világban

Megfigyeljük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Gyűjtünk terméseket, kavicsokat, tollakt, stb., megismerjük az óvoda környékét. Megfigyeljük a növények változását az évszakoknak megfelelően, a hőmérséklet, napfény, víz hatását a növényekre.

Ősz:

- növényei, gesztenye gyűjtése, kirándulások, levelek felhasználása, termények összeszedése, őszi-nyári időjárás összehasonlítása.
- Piac, zöldséges: gyümölcs, zöldség, stb.
- Költöző madarak megfigyelése.

Tél:

- ősz-tél összehasonlítása séták alkalmával,
- szókincs bővítése: zúzmara, jégvirág, szállingózik, stb. (népmesékben is fellelhetőek)
- ünnepekkel kapcsolatos hagyományok

Tavasz:

- az ébredő természet megfigyelése

Nyár:

- Tevékenységek a szabadban az időjárás függvényében

Állatok:

- életmódjuk, egyéb tulajdonságaik megfigyelése

Család: Tagjai, beszélgetés a családról. Testünk, az orvos gyógyító munkája.

Közlekedés: A gyalogos közlekedés szabályai

Közlekedési eszközök

Színek: Alapszínek és árnyalatai

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását.
- Megnevezik a testrészeket, az emberi test felépítését. Igényesek testük tisztaságára.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik azok jellegzetességeit, az időjárás és öltözködés összefüggéseit.
- Felismerik a napszakokat.
- Ismerik, és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.
- Felismerik és megnevezik környezetük színeit, emlékezetből is felidézik azokat.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Matematikai tartalmú tapasztalatok

Célok, feladatok:

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Fontosnak tartjuk, hogy kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel.

Segítjük a gyermekek bevezetését a matematikába. Célunk a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatása, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása. Tapasztalatok, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

Az óvodapedagógus feladatai:
- Olyan eszközöket és tevékenységeket biztosítunk, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszik lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A komplex matematikai tevékenységek és a kötetlen kezdeményezések minden esetben támaszkodnak a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten valósítjuk meg.

Gyermeki tevékenység, tapasztalatszerzés:

Tárgyakat válogatnak szét megadott, illetve saját szempontok alapján. Összehasonlításokat végeznek, megnevezet tulajdonságok szerint. Környezetük tárgyait, a játékokat sorba rendezik mennyiségi tulajdonságaik szerint.
A számfogalom előkészítése:

- ***Bejebb!!!!***Tárgyakat mérnek össze hosszúság, magasság, szélesség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Összehasonlítják a halmazokat számosságuk szerint számlálgatással, gyakorolják a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmak használatát többféle érzékszerv foglalkoztatásával (látás, hallás, tapintás). Ítéletek.
- Számlálgatják a tárgyakat, gyakorolják kisebb mennyiségek felismerését összkép alapján (egy, kettő, három).

Tapasztalatokat szereznek a geometria körében.

- Különféle elemekből figurákat építenek, szabadon gyurmáznak, papírból nyírnak, a különböző formájú mozaiklapokból figurákat raknak ki.
- Tükör előtt megfigyelik mozgásukat, utánozzák egymás tükörképét, a közeledés, távolodás megfigyelésével tapasztalatokat szereznek a szimmetriával kapcsolatban.
- Gyakorolják a térbeli tájékozódást /jelentős szerepe van az írás előkészítésében/.

Formaazonosság felismerése, párosítás.

Természetes anyagok a matematikában

A gyermek a matematikai ismereteit javarészt a játék során szerzi. A környező valóság megismerése, mindaz, ami körülveszi, a matematika nyelvén is felfogható, megérthető. Az életszerű, természetes helyzetben szerzett tapasztalatok nagyélményt jelentenek számukra. A játék terményekkel, természetes anyagokkal, és a különböző szabad tevékenységek számtalan lehetőséget adnak a matematikai gondolkodás fejlesztésére. Kiváló eszköze lehet a matematikai foglalkozásoknak, amit a gyermek maga gyűjt, vagy maga készít.

Tárgyak, személyek összehasonlítása, válogatása, rendezése, halmazképzés:

Összehasonlítás:

- alak, szín, anyag, íz, illat, tapintás szerint
- különböző tulajdonságok szerint (pl. kavicsok, falevelek, gombok, zöldségek, gyümölcsök, állatok tulajdonságainak megnevezése)
- magasság – pl. babák, mackók rendezése
- hosszúság – fonal, szalagdísz, gyöngysor – termésekből, stb.
- tömeg – pl. alma és gesztenye mérése
- szélesség – gyerek derékbősége és csukló bősége
  szőnyeg szélességének mérése „tyúklépéssel"
- terület – asztal, szék lapjának területmérése
- űrtartalom – mennyi víz, homok, stb. fér a kancsóba, pohárba

Kiválogatás, szétválogatás:

- gyümölcs, zöldség (gömbölyű, szögletes vagy más formájú)
- gombok (kétlyukú, négylyukú, stb.)
- textil (érdes vagy sima)

Rendezés:

- meseképek sorba-rendezése történés szerint
- gyöngyfűzés sorrendje

- gyümölcsök (mennyiség, szín, stb. szerint)

G Számfogalom előkészítése, alapozás:

- Mennyiségek összemérése (szalagok, termények stb. felhasználásával)
- Halmazok összehasonlítása, összemérése (párosítás)
- Több – kevesebb – ugyanannyi (becslés) (bármilyen összegyűjtött természetes anyaggal)
- Természetes számok (tő- és sorszámnév), növekvő, csökkenő számsorok
  - pénzkészítés boltos játékhoz
  - melyik dalra vagy mondókára tudunk tovább számlálni
  - virágok elrendezése vagy gyűjtött falevelek elrendezése
  - hány sütemény fér egy sorba a tepsiben

Tapasztalatok a geometria körében

- Építések, alkotások
  - különböző anyagokból (vizes homok, agyag, gyurma, stb.)
  - várépítés megadott idomokból – szemben vele ugyanazt építsd
- Barkácsolás
  - megmaradt hulladék anyagok formája, mérete, melyik forma mihez hasonlít
- Növények részei a gyökerüktől a termésükig
- Metszetek formája, szeletelés több irányban
  pl. répa karikára, hasábra
- Homorúság, domborúság
  dióhéj (bölcső, teknősbéka)
- Gömbforma - buborékfújás
  - hógolyózás
  - magok, kövek, kavicsok, gesztenye, stb. formája

Tevékenység tükörrel:

- saját testforma, térirány
- környezet felfedezése a tükörrel

Tájékozódás térben, síkban:

- a felépített labirintusban közlekedés (jobbra, balra, előre, hátra, stb.)
- terepasztal készítése, rajta közlekedési játék
  (legmagasabb ház, legalacsonyabb domb, híd alatt, patak felett, stb.)

A népi- és dalos játék is jó eszköze lehet a matematikában a térbeli tájékozódás gyakorlásának (körforma, páralkotás, hosszabb-rövidebb sor, térirány változtatása, távolságok becslése, bújócskánál az alatt, fölött, mellett).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Elemi mennyiségi ismereteik vannak.
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról elmondják gondolataikat, megértik az óvónő kérdéseit.

- Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, végzésére, saját szempontú válogatásra, összehasonlításukat szóban is kifejezik.
- Megértik, és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (pl. több – kevesebb – ugyanannyi, hosszabb – rövidebb, stb.). Két halmazt képesek összemérni párosítással.
- Elő tudnak állítani bontással, rendezéssel többet, kevesebbet, ugyanannyit.
- Tárgyakat biztonsággal megszámlálnak 10-ig.
- Másolással képesek építeni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Szétválogatnak különböző geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Megértik, használják az irányokat, helyesen alkalmazzák és nevezik meg a névutókat.

Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény-és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Minden gyermeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Folyamatosan biztosítjuk, bővítjük a munkatevékenységekhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- A munkaeszközök számára olyan helyet biztosítunk, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket.
- Lehetőséget adunk a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység végzéséhez, még akkor is, ha a gyermekek tevékenységi vágya és képességei nincsenek összhangban.
- Arra törekszünk, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhessék azt.

Önkiszolgálás

A kicsi gyermek a felnőtt segítségével ismerkedik az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás különböző műveleteivel, azok sorrendjével. Próbálkozik a saját maga körüli teendők elvégzésével. Az edényeket önállóan kiválasztja, megfogja, és ízlésesen elhelyezi az asztalon. A játékot a polcról leveszi, használat után visszateszi.
A nagyobbaknál az önkiszolgálás készségei gyakorlás útján megszilárdulnak. Az önálló munkavégzés szokásai kialakulnak. Végül az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőnként látják el. Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégzendő feladataikat, és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

Alkalmi megbízások teljesítése:

A leesett, leszórt játékokat összeszedik, az udvari játékokat a tárolóba viszik. Segítenek bizonyos eszközöket egyik szekrényből a másikba vinni. Részt vesznek a felnőttek játékjavító munkájában. Segítenek a csoportszoba díszítésében, ajándékokat készítenek egymásnak, vagy a kisebbeknek. Teljesítik az óvónő egyéb kéréseit, megbízatásait: a kért eszközt ki- vagy beviszik, az üzenetet átadják. Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

Naposi vagy egyéb munka:

A kisebbek az étkezéssel kapcsolatos teendőket végzik el: asztal terítése, tányérok, poharak, evőeszközök, szalvéta kiosztása, étkezés után az edények összeszedése a saját asztaluknál. Figyelemmel kísérik a csoportszoba rendjét. Segítenek az ágyneműk széthordásában. Aktívan részt vesznek a terem átrendezésében. Segédkeznek a foglalkozási eszközök kiosztásában, összeszedésében.
A nagyobbak már növekvő önállósággal végzik ezeket a feladatokat. Segítenek a szalvéta hajtogatásában, étkezés után összehajtva teszik helyére a terítőt. Összeseprik a morzsát, felsöprik az asztalok környékét. Játékelrakás után ellenőrzik a rendet, figyelemmel kísérik az udvari játékok helyre kerülését. Segítenek a foglalkozási eszközök kiválogatásában, szétosztásában, helyretevésében. Figyelik a mosdó, öltöző rendjét, tisztaságát. Társaikat figyelmeztetik, amennyiben szükséges.

Növény- és állatgondozás környezetgondozás

A teremben és az udvaron az évszakoknak megfelelő tevékenységeket végeznek a gyerekek. Magokat csíráztatnak, ágakat rügyeztetnek, gondozzák a virágoskertet. Összegereblyézik a füvet, összegyűjtik a faleveleket, havat sepernek. Az udvaron összeszedik az esetleg elejtett, széthagyott szemetet. Ellenőrzik és segítenek az óvoda udvarának tisztántartásában.
Különböző termések gyűjtésével gazdagabbá teszik az élősarkot. Segítenek a szobanövények, ápolásában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- önként – azaz örömmel és szívesen – végzett aktív tevékenység
- kialakulnak a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, felelősség, a céltudatosság)
- a közösségi kapcsolatok alakulnak
- a kötelességtudat erősödik
- képesek lesznek a saját és mások munkájának elismerésére

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.
Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van, és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. Ha a munka a gyermek számára pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor szívvel-lélekkel fogja végezni.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását.

A gyermek személyisége és tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek

A gyermek tevékenykedő lény.

Személyisége komplex tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban.

Óvodapedagógusaink, dajkáink és óvodánk valamennyi alkalmazottjának közös feladata a tevékenység pedagógiai előkészítése (ráhangolás, tudatosítás, stb.)

A tevékenység pedagógiai megszervezése az óvodánk dolgozói részéről nagy tapintatot igényel (semmit sem végzünk el a gyerekek helyett, de mindenben segítünk, amikor arra szükségük van.)

A személyiség fejlesztése tevékenységeken keresztül:

A gyermekek számára megadjuk a lehetőséget az önállóan megválasztott belsőből fakadó tevékenységre. A gyermeki tevékenység szervezésekor figyelembe vesszük a 3-7 éves gyermekek tevékenységének jellemzőit. Az óvodás korú gyermeket tevékenységi vágy jellemzi. Bármilyen mozgás, cselekvésváltozás felkelti a figyelmét, és utánzásra ösztönzi. A megismerési vágy, a kíváncsiság életkori sajátossága az óvodás korú gyermeknek. A gyermek tevékenysége gyakran változik. Minél kisebb a gyermek, annál gyakrabban változtatja tevékenységi formáit. Ennek következtében egy-egy tevékenység általában rövid ideig tart és nincs mindig összhangban a kitűzött céllal. Az óvodapedagógus tudja, hogy az életkor és az egyéni adottság nagymértékben meghatározzák a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét, tehát ezt figyelembe véve segítjük elő a tevékenységek minél szélesebb kibontakoztatását a csoportban. A 3-7 éves korú gyermek életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el élesen a különböző tevékenységek, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg.
A tevékenység meghatározója a képességfejlesztésnek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítjuk a változatos, többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek)
- A tevékenység megszervezésében a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára támaszkodunk.
- Élmények nyújtásával elősegítjük a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban.
- Folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára a képességeik kibontakozásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit.
- A folyamatos megfigyelés útján képet alkotunk a gyermek meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekszünk a képességek fejlesztésére.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek részére, illetve szükség szerint egyénre szabott fejlesztési tervet készítünk.
- Minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva fejlesztjük.

A 3-7 éves korú gyermek fejlesztése a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósul meg. A nevelési folyamat a környezettel való állandó és szoros kapcsolatban zajlik. A nevelési folyamatban a gyerek spontán fejlődése, érése és a nevelési feladatoknak megfelelő

tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő feladat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport életkora, összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára. A tudatos fejlesztést az objektív és szubjektív feltételek ugyancsak jelentősen befolyásolják.

Az objektív feltételek, mint az óvoda épülete, berendezései, az óvoda udvara, a gyermeket körülvevő környezet adottak. Törekszünk a tárgyi feltételek folyamatos fejlesztésére.

Szubjektív feltételek:

Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése

A hangsúly az aktív, kétpólusú együttműködésre kerül. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőtteknek. A fejlesztés során abból indulunk ki, ami a gyermeket körülveszi, foglalkoztatja és érdekli.

Ezzel válik lehetővé a gyermek aktivitásának bekapcsolása a nevelés folyamatába.

Az óvodapedagógus modell szerepe

Az óvodai nevelés az óvodapedagógust kulcs szereplőnek tekinti a nevelési folyamatban, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.. A gyermek utánzási hajlamából következően az óvodapedagógusnak kiemelt azonosulást indukáló szerepe van. Óvodáskorban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Éppen ezért nagyon fontos, hogy mit és hogyan mond a pedagógus, miként viselkedik, hogyan öltözködik, stb. Különösen 3-4 éves korban meghatározó a pedagógus személyisége, hiszen kezdetben a gyermek teljesen kritikátlan, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretett és érzelmileg hozzá legközelebb álló felnőtt kedvéért. Sok múlik tehát azon, milyen értékeket preferál az óvodapedagógus, a gyermek környezete és azon belül elsősorban a család. Gyakran előfordulhatnak értékkonfliktusok a család és az óvoda között. Ilyenkor az óvodapedagógus rendkívül tapintatosan és kizárólag a gyermek érdekeit figyelembe véve közelít a megoldás felé. A gyermek már megtanul, és magával hoz bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodában is tiszteletben kell tartani. Az óvónő mintegy átveszi, átvállalja a gyermek óvodai életében az anya szerepét. Az ő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös. Ez a pedagógusi magatartás feltételezi az önállóság rugalmasság, döntési képesség meglétét. Tudomásul vesszük, hogy olyan nevelő képes a gyermeket az önálló gondolkodásra serkenteni, aki maga is rendelkezik ezekkel a képességekkel.

Az óvónő és a dajka együttműködése

A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Óvodánkban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vesz a nevelési folyamatban, megfelelően tájékozott az óvoda és az óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. Tudja, hogy

milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvodapedagógusok a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani.

Javaslat terv az óvónő-dajka együttműködésére:

–Reggeli előkészítése, segítségnyújtás a mosdóban.
–Reggelizés, reggeli alatti kiszolgálás szükség esetén.
–Kezdeményezésekhez, foglalkozásokhoz szükséges eszközök előkészítésében segítés, teremrendezés.
–Testnevelés foglalkozások előtti-utáni öltözködési és szervezési feladatokban való részvétel.
–Levegőzés, séta előtti-utáni tisztálkodási, öltözködési feladatokban való részvétel.
–Ebéd előkészítése, pihenés után teremrendezés, öltözködési szokások gyakoroltatása.
–Uzsonna felszolgálása, étkezési szokások gyakoroltatása.
–Udvari játékok előkészítése, öltöztetésben való segítségnyújtás.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A környezetben élők hatásai

Folyamatosan figyeljük, a tágabb és szűkebb környezet változásait, igényeit, elvárásait.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. Az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere a játék, de nem csak kizárólagosan ez. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán irányított módon tanuljon a kisgyermek. A tanulás természetesen csupán része a nevelési folyamat egészének. Célkitűzésünk, hogy egyszerre, egyidőben kevesebbet, minőségében és használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg. Komplex tevékenységek rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. A tanulási tapasztalatok, melyeket óvodáskorban szereznek a gyermekek, hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is. A belső motiváltság kialakítását kezdjük meg az óvodában, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek, ne csupán külső motiváció ösztönözze. A cél az, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket. Minden gyermek esetében képességeinek megfelelő feladatokról van szó. A követelményeket az egyéni teljesítőképességekhez kell mérni. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát, és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához.

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, tevékenységek formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában. A komplex tevékenységek inkább elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Fejlesztjük értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- A gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését kielégítjük.
- Lehetőséget kínálunk a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítunk.
- A gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, feladattudatát fejlesztjük.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtunk segítséget a gyermekeknek, amelyben saját teljesítőképességüket is megismerhetik.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

-Fejlődnek az értelmi képességek:

-érzékelés, észlelés
-megfigyelés pontossága
-szándékos figyelem
-alapvető gondolkodási műveletek
(analízis, szintézis összehasonlítás)
-képzelet
-emlékezet
-beszéd

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél.

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. ÜNNEPEK

7.1.Az óvoda hagyományos ünnepei:

Kiemelt feladat az előkészületek alapossága, az ünnepi hangulat megteremtése. A szülők igényeit is figyelembe vesszük a szervezeti keretek megválasztásakor.

Születésnapok, névnapok:
- a csoportban ünnepeljük

Mikulás:
- Mikulásváró előkészületek /versek, dalok, díszítés/
- minden csoportba ellátogat a Mikulás, aki minden gyermekhez szól valami kedveset
- szervezeti kerete megválasztható

Karácsony:
- ünnepi előkészületek /díszítés, terítés, gyertyák, stb./
- ajándékkészítés
- megrendezhető csoportonként, és közösen is
- szervezeti kerete megválasztható

Farsang:
- jelmezbált rendezünk
- megszervezésének módja az óvodapedagógus kompetenciája
- szervezeti kerete megválasztható

Húsvét:
- ünnepi előkészületek

Gyermeknap:
- rendezvénnyel tesszük emlékezetessé a napot

Anyák napja:
- ünnepi készülődés /díszítés, ajándékkészítés/ verstanulás
- szervezeti kerete megválasztható

Évzáró, Búcsúzó:
- a családot hívjuk és várjuk
- időpontja: május vége

Társadalmi ünnepek:
- a cél annak tudatosítása a gyermekben, hogy az egész ország ünnepel
- megemlékezés

A felsorolt ünnepeket mindegyik csoport, minden évben megszervezi.

7.2. Jeles napok

Az óvoda hagyományos ünnepein túl a népi hagyományokat alapul véve a jeles napokról is megemlékezünk. Felhasználjuk a hagyományápolás mindazon értékeit, amelyek a gyermek számára érthetőek.

Mihály naphoz kapcsolódó tevékenységek

- Megtapasztalják a természet változását.
- Lehetőség szerint megfigyelik a betakarítási munkákat, életkoruknak megfelelően részt vehetnek benne.
- Terményeket gyűjtenek, a természet kincseivel díszítik a csoportszobát, készítenek bábokat.
- Szép, őszi népdalokat, állatokról népmeséket, mondókákat hallgatnak.

Advent (november 30. után első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)

- Mikulás
- Karácsony
- Megismerkednek az advent jelképeivel (koszorú, gyertyák).
- Minden nap készülnek a karácsonyra.
- Egyszerű ajándékokat készítenek szüleiknek.
- Ismerkednek a karácsonyi szokásokkal.
- Megfigyelik az időjárást.

Farsang (télbúcsúztató)

- Álarcot, készítenek.
- Játékokat szerveznek.

Húsvét

- Megfigyelik az időjárás változásait.
- Különböző technikákkal tojást festenek.
- A fiúk meglocsolják a lányokat.

8. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálat, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Szükség esetén a nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése során kapcsolatot tartunk az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

8.1. Az óvoda és a család

A kapcsolattartás módja, lehetséges formái:
A legfontosabb, hogy a szülő bízhasson az óvodapedagógus diszkréciójában. Az óvónő gondoskodjék arról, hogy a szülők betekintést nyerhessenek az óvoda hétköznapjaiba.

–Erre alkalmasak a nyílt napok. A szülők ekkor láthatják a gyerekek mindennapi óvodai életét, játékát.

–Komolyabb, négyszemközti találkozást igénylő megbeszélésekre a fogadóóra alkalmas.

–A szülői értekezlet jó alkalom ara, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda szokás – és szabályrendszerével. A szülők is elmondhatják javaslataikat. Arra törekszünk, hogy oldott hangulatú beszélgetésre, jól kiválasztott (szülőket érdeklő) téma megvitatására adjunk alkalmat.

–A családlátogatás a kölcsönös ismerkedést, tájékoztatást szolgálhatja.

–További együttműködést segítheti még, ha a szülők a különböző programok szervezésében is részt vehetnek. Hasznos lehet még közös munkadélutánok és játékdélutánok szervezése is.

–Az együtt eltöltött kirándulás is mélyítheti az óvoda és a család kapcsolatát.

–A szülőkkel való kapcsolattartás egyik bevált módja a Szülői Munkaközösséggel való rendszeres együttműködés.

–Lehetőséget teremtünk Pedagógiai Programunk széles körű megismerésére.

Diófa utcai óvoda: Adventi énekes – kör

Advent a várakozás időszaka: várjuk a karácsonyt. Készítjük szívünket, lelkünket.
Célunk, hogy az adventi várakozás négy hetét megszépítsük, és megtöltsük tartalommal. Karácsonyi énekekkel, bensőséges hangulattal, gyertyafénnyel készülődünk a karácsony ünnepére.
Jó alkalom ez a szülőkkel való kapcsolat elmélyítésére is. Aki csak teheti, és ideje engedi, reggelente gyermekével együtt bejön az egyik csoportszobába. Behúzzuk a függönyöket, meggyújtjuk a gyertyákat, bekapcsoljuk a karácsonyi zenét, majd együtt énekelünk.
A gyermekeket örömmel tölti el az a tudat, hogy az „anyuval" együtt énekelhet.
Vendégül látjuk erre a negyed órára a többi csoportot, kolléganőt is. Tapasztalatunk szerint a kicsi gyermekek szívesen vesznek részt ezen a bensőséges ünnepi készülődésen.

8.2. Az óvoda és az iskola

Hagyományos jó kapcsolataink vannak a körzetben található mindkét általános iskolával /a váci Radnóti Miklós Általános Iskola, Petőfi Sándor Általános Iskola/.

Meghatározó elv, hogy ugyanazt a gyermeket neveljük, csak élete egy másik szakaszában.

A kapcsolattartás folyamatos az alábbiak szerint:

- az iskolások műsorokkal kedveskednek az óvodásoknak
- szülői értekezleteket tartunk a nagycsoportos szülők részére az iskolák képviselőinek meghívásával
- részt veszünk az óvodásoknak szervezett iskolai rendezvényeken

8.3.Egyéb kapcsolatok

Óvodákkal

Óvodai Szakmai Nap - lehetőség szerint

- városi szintű rendezvény az Alsóvárosi Óvodával és a Középvárosi Óvodával közösen, melyre meghívjuk a nem önkormányzati fenntartású óvodákat.

Közművelődési intézményekkel

- Zeneiskola
- Művelődési Központ

Bölcsődék és egyéb szociális intézményekkel

- pedagógiai szakszolgálat intézményei
- gyermekjóléti szolgálatok
- egészségügyi szolgáltató (védőnők, fogorvosok)

9.GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem – sokrétűségével – átfogja óvodánk egész életét, s a prevenciót munkánk kiemelkedő fontosságú részének tekintjük. Elsődleges figyelmet fordítunk a gyermekek alapos megismerésére, nevelésének, értelmi, érzelmi és erkölcsi, testi-lelki fejlődésének előmozdítására. Probléma esetén a legmegfelelőbb védő-óvó intézkedéseket igyekszünk megtenni a gyermek, a család érdekében.

A nehéz, hátrányos körülmények között élő, nehezen nevelhető vagy veszélyeztetett gyermekek esetében megfelelő tanáccsal, a gyermekek és a család szempontjából legmegfelelőbb intézkedések megtételével nyújtunk lelkiismeretes segítséget.

A gyermekvédelemhez kapcsolódó intézmények, szervezetek pontos ismeretével, kellő tájékozottsággal felgyorsíthatjuk a szülőknek, s ez által a gyerekeknek adott segítségnyújtást, védelmet (gyámügy, gyermekjóléti szolgálat, családsegítők, stb.) A gyermekek jogairól szóló törvény ismerete alapján érvényesítjük a kisgyermekek emberi méltóságát, jogait, az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével.

A gyermekvédelem nagyobb hatékonysága érdekében feltétlenül szükséges az óvoda, az óvónők szoros, őszinte együttműködése a családokkal, valamint a gyermekvédelmi intézményekkel, szervezetekkel való folyamatos kapcsolattartás.

Munkánk folyamán a gyerekek testi és lelki épségének megőrzésére törekszünk. Gondos, felelősség- és szeretetteljes, biztonságos családi és óvodai környezetben nőjenek és fejlődjenek. Az óvónő egész nevelőmunkáját áthatja a gyerekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.

Célunkat akkor érjük el, ha a gyermekvédelem sokoldalú és sokrétű feladataira, különösen a preventív gyermekvédelmi munkára nagy figyelmet fordítunk.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket a gyermekvédelmi felelős folyamatosan figyelemmel kíséri, segíti, és szükség esetén megteszi a legmegfelelőbb intézkedést az évente konkrétan meghatározott gyermekvédelmi feladatok keretében.

Amennyiben a gyermek hátrányos helyzete miatt differenciált fejlesztést igényel, akkor egyéni igényeihez alkalmazott fejlesztését a csoportos óvónő végzi.

Gyermekvédelmi felelős feladatai

- A gyermekvédelmi felelős a nevelőtestületnek az a tagja, aki az intézmény vezetőjének megbízásából képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését.
- A helyi programban kitűzött feladatokat folyamatosan, minden pedagógus végzi, a gyermekvédelmi felelős irányításával. Feladata, hogy a családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöbölje a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, megvédje őket a testi-lelki, erkölcsi károsodásoktól, illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.
- A nevelési év folyamán elvégzendő feladatok:
  - ✓ A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre. Ezt a feladattervet havonkénti lebontásban készíti el a gyermekvédelmi felelős, konkrét tevékenységeket jelölve benne a felelőssel együtt.
  - ✓ A nevelési év elején írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadóórájáról, arról, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
  - ✓ Évente legalább egyszer egyeztet az Önkormányzat illetékes előadójával és a Gyermekjóléti Szolgálattal a nyilvántartást illetőleg.
  - ✓ Munkájáról félévenként írásban beszámol a nevelőtestületi értekezleten, illetve egyéb esetekben az intézményvezető utasítására.
- Folyamatosan kapcsolatot tart általában és konkrét esetekben a nevelési tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőkkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt a vezető óvónő és kollégái tudomására hozza.
- Fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségek kimerültek, felveszi a kapcsolatot az illetékes szervekkel. Intézkedést kér azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a gyermek problémáinak megoldásában.
- Az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket, és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoport óvónőivel együtt végzik.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.
- Továbbképzéseket tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, egyes gyermekek érdekében teendő intézkedésekről tanácsot ad.

- Javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek ellenőrzésében, értékelésében, mint a vezető óvónő szakembere.
- Gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az óvodavezető értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy a vezető indítson eljárást a gyermek lakó-, ill. ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

10. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE

Az alapdokumentumokban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek:
a) Különleges bánásmódot igénylő gyermek:
a.a) Sajátos nevelési igényű gyermek,
b) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
c) Kiemelten tehetséges gyermek,
b) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

A 32/2012. (X.8.)EMMI rendelet 1. sz. melléklete határozza meg a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét.

Sajátos nevelési igényű gyermek: (Nkt. 4§(25) pontja szerint:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Beilleszkedési,tanulási,magatartási nehézséggel küzdőgyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek,aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít,társasa kapcsolati problémákkal,tanulási,magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy saját tendenciákat mutat,de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk:

- ✓ a sajátos nevelési igényű gyermekek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségben, pozitív ráhatásokra építve
- ✓ a nem sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az ember,mint érték megtapasztalása a „mássággal" szembeni tolerancia és a segítő szándék belsővé tétele
- ✓ a gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása
- ✓ optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez
- ✓ a speciális nevelési szükségletekhez,életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása, annak érdekében,hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak

Feladataink:

- ✓ Befogadó, másságot elfogadó környezet biztosítása
- ✓ Különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása
- ✓ A szokásoktól eltérő fejlesztő eljárások alkalmazása
- ✓ A képességek egyenetlenség igazodó,sérülés-specifikus egyéni fejlesztés,különös tekintettel a kompenzációra
- ✓ Az értelmi képességek korrekciója az egész személyiség fejlődése érdekében
- ✓ Kapcsolattartás a szülőkkel,gyógypedagógusokkal,szakszolgálatokkal

A sikeres integráció feltételei, közé tartozik a pedagógusok, szülők, óvodai dolgozók attitűd váltása, innovatív szemléletmódjának kialakítása. Amennyiben valamelyik félben nincs meg a befogadás, együttműködés szándéka, akkor nem beszélhetünk sikeres integrációról.

Intézményünknél a 2014/2015 nevelési évtől megkezdődött a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek nevelése, melyet utazó gyógypedagógus segítségével látunk el.

A Deákvári Óvoda Újhegyi úti tagóvodájában egy fő utazó gyógypedagógus foglalkozik a sajátos nevelési igényű gyermekekkel. Az egyéni fejlesztésekre fejlesztő szoba áll rendelkezésre, ahol elterelő ingerek nélkül történik a fejlesztés, emiatt gyorsabban érhetők el eredmények.
A többi tagóvodákban még nem kezdődött meg a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, mert még vannak kisgyermekek, akiknek folyamatban van a szakértői véleménye.

Az utazó gyógypedagógus feladatai:

- ✓ A habilitációs /rehabilitációs foglalkozások megtartása, ezekről az egyéni fejlődési lap vezetése
- ✓ Fejlesztési terv készítése a fogadó pedagógussal, az adott intézményben dolgozó gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal együttműködve
- ✓ Rendszeres konzultáció, módszertani segítségnyújtás az SNI tanuló pedagógusainak
- ✓ Rendszeres kapcsolattartás a szülői házzal,szülői fórumok,megbeszélések

A speciális fejlesztést biztosító intézmény feladatai

- ✓ A fejlesztési tervben szereplő és az utazó gyógypedagógus által javasolt módszertani eljárások, feladatok megvalósítása
- ✓ A fejlesztéshez helyiség biztosítása
- ✓ A gyógypedagógussal való folyamatos együttműködés

Minden egyéb tevékenység normál óvodai foglalkozások keretében történik. Hangsúly az együttes tevékenységen, közös játékban, kölcsönös kommunikációban van.
A nevelés hatására fejlődik a gyermekek alkalmazkodó képessége, akaratereje, önállósága, együttműködési készsége. A **sikerkritérium** minden esetben a gyermek beilleszkedése, önmagához képest való fejlődése.
Az eredményes integráció egyik legfontosabb eleme a megfelelő csoportlétszám. Az integrációt csak megfelelő csoportlétszám mellett lehet felvállalni. A sikeres fejlesztés érdekében fontosnak tartjuk a szakmai kapcsolatok kiépítését, amelyek egyrészt segítenek a pontos differenciált diagnózis felállításában, másrészt bővítik a terápiás lehetőségek körét, a sérülés jellegének megfelelően.
Az integrált neveléshez szükségesek az alapvető **tárgyi eszközök**,melyeket folyamatosan bővíteni kell a speciális fejlesztéshez.
A tagóvodákban az utazó gyógypedagógus feladata a sérülés specifikus tárgyi eszközök biztosítása, valamint javaslattétel az óvoda pedagógusainak a speciális eszközök beszerzésére.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségének mutatói az óvodai élet végére:

- ✓ Gyermekenként változó a sérülés mértékétől befolyásolt, és függ a fejlesztés sikerétől
- ✓ Sikerként könyvelhető el, ha a gyermek jól érzi magát a közösségben, amely befogadta őt
- ✓ A pedagógusok, a társak és a szülők elfogadó, segítő magatartása biztonságot jelent számára, így alakul önbizalma és környezetéhez való viszonya

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztésének céljai és feladatai

Sérülés típusa	Célunk	Feladatunk
Testi fogyatékos gyermekek	Az önmagával kapcsolatos mozgásformák lehető legmagasabb szintű elérése	Akadálymentes környezet biztosítása. A megváltozott mozgásos tapasztalatszerzés által minél több ismeret gyűjtése, képesség elsajátítása és gyakorlási lehetőség biztosítása
Érzékszervi fogyatékos gyermekek Látásfogyatékos gyermekek	A sérülés mértékétől függően az általa megismert mikro és makro környezetben biztonságos mozgás elérése	A sérülésnek megfelelő akadálymentes környezet és jól tapintható eszközök biztosítása
- Hallássérült gyermekek	A kommunikáció azon fokának elérése,amelynek során kölcsönös interakcióba kerülhet környezetével	Kommunikációra ösztönző környezet megteremtése
Értelmi fogyatékos gyermekek	A kognitív funkciók fejlesztése egyénre szabottan,amely által közelítsen az életkori átlaghoz	Az értelmi képességek fejlesztése a Szakértői Bizottság véleménye alapján egyénileg és csoporton belül
Beszédfogyatékos gyermekek	A nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése	Az egyetlen képességprofil közelítése az átlaghoz. Intenzív, jól strukturált töredékképességek használata az egyéni motiváció megteremtése,speciális módszerek alkalmazása
Autista gyermekek	A kommunikáció azon fokának elérése,amely során kölcsönös interakcióba kerülhet környezetével	

Amennyiben a gyermek sérülése specifikus, az egyéni fejlesztést szakosodott gyógypedagógus terapeuta végzi. Az általuk elkészített fejlesztési terv alapján tesznek javaslatot az óvodapedagógusoknak a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakításra és fejlesztésre.

11.TERVEZÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

A tervezőmunka kiterjed a nevelőmunka egészére. A pedagógiai folyamat tervezése az óvodai nevelés minden szereplőjének kötelessége.

Pedagógiai Program (Az óvodai nevelőmunka alapdokumentuma)

- Évente a tapasztalatok átfogó értékelése
- A nevelő, fejlesztő folyamat sikere a kimeneti oldalról
- Hatékonyság
- A nevelőmunka feltételeinek vizsgálata
- Írásos dokumentációk
- Sikerkritériumok (mellékletben)
- Partneri elégedettségi jellemzők (mellékletben)
- Tervezés, ellenőrzés, értékelés (mellékletben)
- Valamennyi óvodapedagógus részt vesz az értékelésben
- Segítséget adhat szakértő, tanácsadó

Szempontok a program gyakorlati hatásának értékeléséhez:

- A gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások, megfigyelhető-e gyermekek viselkedésében a fejlődés, változás?
- Mit adott a program a gyermekeknek, milyen eredményt hozott a szocializáció terén, a megismerésében, kommunikációban, mennyire biztosította a játék általi tapasztalatszerzés lehetőségeit?
- A nevelőtestület munkakedvét, pedagógiai kultúráját mennyire fokozta a program?
- Tájékozódó vizsgálatok: szülők, iskolák visszajelzései.

Módszerek a vizsgálathoz:

- közvetlen megfigyelés
- tevékenységek megtekintése
- beszélgetések, értekezletek, szakmai napok, kérdőívek

Az óvoda éves pedagógiai működési terve

(Éves munkaterv) Időkerete: 1 év
Ez a dokumentum hidat képez a Pedagógiai Program és az óvodapedagógusok gyermekcsoportra elkészített terve között.
Tartalmazza:

- Kiinduló helyzetkép
  - A pedagógiai munka hangsúlyos területei az adott nevelési évben
- Stratégiai terv, mely az alábbi pontokra terjed ki
  - Szakmai programok
  - Rendezvények
  - Kapcsolattartási programok
  - Feladatelosztás a nevelőtestületben
- Az ellenőrző, értékelő tevékenység ütemezése

A gyermekcsoportok nevelési, fejlesztési terve

Csoportnapló - a gyermekcsoport nevelési és tevékenységi terve

Tervezési időkerete - a nevelési terv általában negyedévenként,
- tevékenységi terv általában hetenként,
- eseményterv, szervezési munkák általában negyedévenként, de lehetőség van önállóan megválasztott ciklusra való tervezésre, mely függ a gyermekcsoport összetételétől, céloktól, feladatoktól, a fejlesztés lépéseinek mértékétől.

Tevékenységi (tanulási) folyamat tervezése

Éves terv alapján lebontva ütemtervre, hálótervre rövid ciklusonként.

A gyermeki személyiség fejlődésének nyomon követése

-Fejlődési Napló (benne szükség esetén egyéni fejlesztési terv)

-Sikerkritériumok

A külső irányítás által előírt, kötelezően alkalmazott dokumentumok

- Alapító Okirat
- Szervezeti – és Működési Szabályzat
- Kollektív Szerződés (érdekképviselet dokumentuma)
- Adatnyilvántartás és adatkezelés (alkalmazottak és gyerekek)
  KIR rendszer működtetése (Köznevelési tv. 44.§)
- Statisztikai adatfeldolgozás dokumentumai
  - évente - KIR felé okt. 01. statisztika
    - Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI)
  - normatív támogatás
  - helyi adatszolgáltatás: - Gazdasági Hivatal
    - Fenntartó
- Tanügyigazgatási nyilvántartások
  - Felvételi – előjegyzési napló
    (csatolva: -a felvételi és elutasító határozatok
    - szülők fellebbezése, áthelyezési kérelmek, eljárási dokumentumok)
  - Felvételi és mulasztási napló
  - Szülők felszólítása -férőhely elfoglalása, igazolatlan távollét miatt, fizetési hátralék,
  - Jegyző értesítése óvodába -tanköteles, óvodaköteles gyermek nem jár
    -más település jegyzőjének, ha az intézmény óvodaköteles gyermeket fogad a településről
  - Óvodai szakvélemény
  - Pedagógiai szakszolgálatok szakvéleménye

Továbbképzési és beiskolázási terv
(Tartalmazza – az óvónők továbbképzési és beiskolázási adatait.)

- Iskolai végzettség, szakirányú képzettség, oklevélszerzés éve, kötelező továbbképzés ideje, óvónők írásos kérelme, ötéves továbbképzési terv, az éves beiskolázási terv /finanszírozási alprogrammal, helyettesítési alprogrammal, - az óvoda éves továbbképzési kerete, - felhasználás analitikus nyilvántartása – igazolások a továbbképzéseken való részt vételről – oklevél / tanusítvány másolatok.

A Fenntartó önkormányzat által meghatározott dokumentumok

- Területi koncepciók

Az óvodavezetés és nevelőtestület által meghatározott dokumentumok

- A szakmai munkaközösség működésének dokumentuma (működési program, a foglalkozások megvalósulásának regisztrálása a munkaközösség által készített szakmai anyagok stb.)
- Szülői szervezet működési rendje

  (SZMSZ, Házirend, SZMK működése)
- Jegyzőkönyvek nyilvántartása az óvodai értekezletekről
  - nevelőtestületi értekezlet
  - törzskari értekezlet
  - TEAM
  - munkaértekezlet
  - munkatársi értekezlet
  - rendkívüli értekezlet
- Az óvodai szolgáltatások dokumentumai
  - A szülők igényeit felmérő kérdőívek
  - A szülők aláíró nyilatkozata a szolgáltatás igénybevételéről, s a feltételek vállalásáról.
  - Megállapodási szerződés (terembérlet, teremhasználat)
  - A szolgáltató programterve, az óvodavezető jóváhagyásával
  - A gyermekek nyilvántartása

Az óvodában folyó nevelőmunkát szabályozó dokumentumok

A külső irányítás által előírt, kötelezően alkalmazott pedagógiai dokumentumok

- Hatályos jogszabályok
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Irányelvek
- Pedagógiai Program
- Az óvoda éves pedagógiai működési terve

  (éves munkaterv) Időkerete: 1 év
- Csoportnapló – a gyermekcsoport nevelési és tevékenységi terve

- Fejlődési napló – (a gyermekek egyéni fejlesztési programja)

Az óvodában folyó nevelőmunka értékelése

Szempontok:

- Feladatkörök, felelősségkörök
- Ellenőrzés rendszere
  - az ellenőrzés irányultságai (mit)
  - időtényezői (mikor)
  - az ellenőrzést végző személyek (ki)

    (vezető, tagóvodavezető, megbízással rendelkezők)
- A felelősségre vonás módja, esetei
- A belső ellenőrzést végző személyek óvodavezető számára történő referálás módja, belső rendje.
- Önellenőrzés
  - Nevelőtestület az óvoda szintjén
  - Óvónők - csoportok
    - a gyermekek szintjén
    - saját munkája eredményességét ellenőrizi, méri, értékeli
- A Pedagógiai Program értékelési rendszere
  (olyan szempontokat célszerű alkalmazni, olyan kérdéseket célszerű feltenni, melyekkel tetten érhetők az eredmények és a hiányosságok.)
- A nevelőmunka értékelésének rendszere
  Rögzíteni kell: - az irányultságát
  - fázisait
  - eszközeit

  Ezek lehetnek

  ✓ Nevelési ciklusok értékelése (havonta, negyedévente, félévente)

  ✓ Tanulási folyamat értékelése (témák zárásakor, esetleg félévente)

  ✓ Fejlődési napló (befogadás végén, félévkor, év végén)

  ✓ Sikerkritériumok

A folyamatértékelés és –fejlesztés fázisai

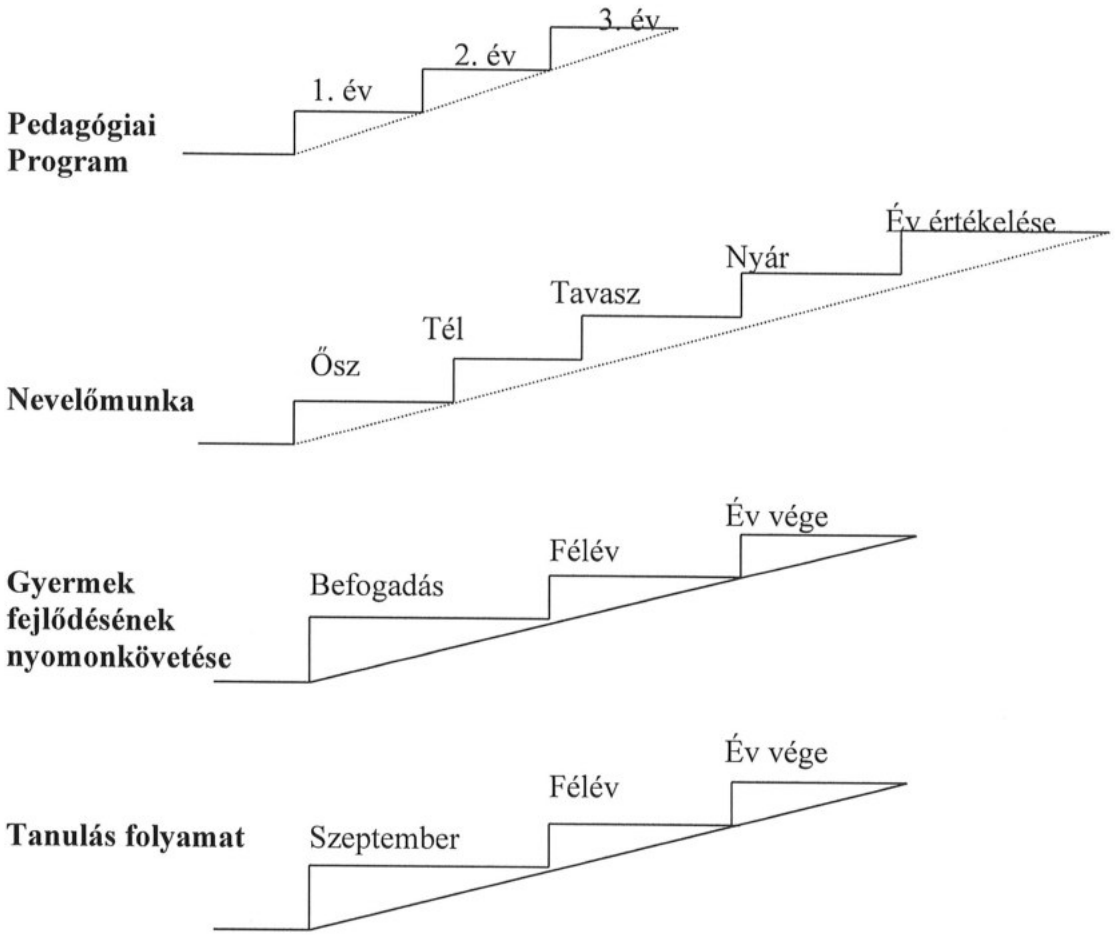

Az értékelés eszközei

- ✓ Megfigyelések (gyermekek, óvónők)
- ✓ Kérdőívek (szülők, alkalmazottak)
- ✓ Pedagógiai tesztek, fejlettségvizsgáló eljárások

12. FAKULTATÍV PROGRAMOK

Az óvoda a kötelező nevelési idején kívül – a szülők kívánságára – külön szolgáltatásokat biztosít. Az ilyen irányú igényeket a nevelési év elején mérjük fel. Alapvető követelmény, hogy a szolgáltatást végző személy megfelelő óvodapedagógiai módszerekkel, a gyermeki személyiséget tisztelve, szeretve, megbecsülve, elfogadva végezze fejlesztő munkáját.

A szolgáltatások pedagógiai programját az éves pedagógiai – működési tervhez csatoljuk.

Térítésmentes szolgáltatás:

- hittan

Térítéses szolgáltatások:

- gyermek-torna
- játékos ismerkedés idegen nyelvvel (iskoláskor előtt idegen nyelvhez szoktatás)

A tevékenységek köre a feltételek és igények változása szerint változtatható.

Az egyes tevékenységekben való részvétel szülői igények alapján az 5-6-7 éves korosztály számára ajánlott.

FELHASZNÁLT PROGRAMOK

A Deákvári Óvoda Nevelési Programját az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján, a

Tevékenységközpontú óvodai nevelési program (1996.)

Az óvodai nevelés programja (1989.)

Óvodai nevelés játékkal, mesével

Epochális rendszerű óvodai nevelési program

felhasználásával készítettük el.

Módosítás – „beválás vizsgálat" 2004-ben.

Módosítása a 255/2009. (XI. 20.) Kormányrendelet alapján készült 2010-ben.

Módosítása a Kormány 221/ 2010. (VII.30.) rendelete alapján 2010-ben.

Módosítása a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 2012-ben.

Módosítása a Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról 2013-ban

Módosítás a 32/2012 (X.8)EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

TÖRVÉNYEK

Programunk írásánál a következő dokumentumokat vettük figyelembe:

Alapító okirat 149/1994. (szept. 19.) ill. módosításai

Egyezmény a gyermek jogairól. Bp. Egyesült Nemzetek – UNICEF 1992.

32/1997. (XI.5.) MKM. r. – a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

1997. évi XXXI. tv. A gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásról- és módosításai

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 255/2009.(XI.20) Korm. rendelet

A 221/2010. (VII.30.) Kormányrendelet

A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről

A 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről módosításról szóló 2014. évi CV. törvény

A Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012(VIII.31.)EMMI rendeletet módosító 45/2014.(X.27.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról

32/2012 (X.8)EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Bevezetés:

A Deákvári Óvoda nevelési programja 1999.09.01.én kerül bevezetésre, felmenő rendszerben.

2004-ben a Képviselő-testület határozata alapján a Helyi nevelési program az elfogadás után lép hatályba.

2010-ben a Képviselő-testület határozata alapján a Helyi nevelési program módosítása 2010.09.01-én lép hatályba.

A Pedagógiai Program 2013. 01.01-én a nevelőtestület elfogadása és az óvodavezető jóváhagyása után lép hatályba.

A Pedagógiai Program a Nevelőtestület elfogadása és az óvodavezető jóváhagyása után 2013. 09. 01-én lép hatályba.

Érvényességi ideje:

A nevelőtestület határozata alapján határozatlan időre szól, visszavonásig.

Módosítás indokolt:

- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol,
- ha az intézményesség szervezeti átalakítása leépítés, bővítés szükségessé teszi,
- a program rendszeres, folyamatos értékelésének eredményeként a fejlesztés, változás indokolttá válik,
- törvények módosítása esetén.

A módosítás előterjesztése:

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőjéhez,
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról:

Az irodában, nevelői szobában kell elhelyezni az óvodavezető által hitelesített másolati példányban

Ezt a szülők elkérhetik.

A szülők az óvodavezetőtől vagy a tagóvodavezetőtől kérhetnek szóbeli tájékoztatást a dokumentumról, a szülővel történő előzetes megállapodás alapján.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadta: a Deákvári Óvoda nevelőtestülete
2015. 01. 30.

.....

Véleményét nyilvánította: a Deákvári Óvoda Szülői Szervezete
2015.01.29.

.....

Jóváhagyta: A Deákvári Óvoda vezetője
2015.02.02.

.....